

ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะใน
กระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

นางสาวธัญริกา บุญธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS OF NEGATIVE LIFE EVENTS, POSITIVE LIFE EVENTS,
AND INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY: A MEDIATING ROLE OF SELF-ESTEEM

Miss Thantarika Boontham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

ธัญธริกา บุญธรรม : ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน (RELATIONSHIPS OF NEGATIVE LIFE EVENTS, POSITIVE LIFE EVENTS, AND INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY: A MEDIATING ROLE OF SELF-ESTEEM) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกิจกรณวานิช, 92 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 119 คน แบ่งเป็นเพศชาย 40 คน เพศหญิง 79 คน เข้าร่วมการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม เมื่ออยู่ในระยะทิ้งช่วงเวลา 20 นาที ให้ผู้ร่วมการวิจัยทำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตและมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ผลการวิเคราะห์อิทธิพลพบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ($p < .01$) การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน นอกจากนี้เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1) ($p < .05$)

สาขาวิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5577610438 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: NEGATIVE LIFE EVENTS, POSITIVE LIFE EVENTS, SELF-ESTEEM, INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY

THANTARIKA BOONTHAM: RELATIONSHIPS OF NEGATIVE LIFE EVENTS, POSITIVE LIFE EVENTS, AND INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY: A MEDIATING ROLE OF SELF-ESTEEM. ADVISOR: DR.APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH, 92 pp.

This research examined the relationships of negative life events, positive life events, and interrogative suggestibility, including the mediating role of self-esteem. The sampling group consisted of 119 student, 40 males and 79 females. The participants attended the interrogative suggestibility procedure. During the 20 minutes delayed recall, they were asked to complete the life events questionnaires and the self-esteem scale. The results show that negative life events and positive life events have the direct effect on self-esteem ($p < .01$). Self-esteem has not the direct effect on interrogative suggestibility, negative life events and positive life events have not the indirect effect on interrogative suggestibility via self-esteem, In addition, negative life events have the direct effect on interrogative suggestibility (yield 1) ($p < .05$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Psychology

Academic Year: 2014

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความเสียสละเวลาอันมีค่าของอาจารย์ ดร.อภิชญา ไชยวุฒิกรณวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ในความรู้ ให้คำแนะนำ รับฟังและเข้าใจในปัญหาเมื่อผู้วิจัยประสบปัญหาระหว่างดำเนินงานวิจัย นอกจากนี้ยังให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสิ้นลงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัยที่ได้ให้ความเมตตาอย่างสูงในการให้คำปรึกษาทางด้านการวิเคราะห์ทางสถิติแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คัคณางค์ มณีศรี อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์ อาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ ที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ประพิมพา จรรย์รัตนกุล และอาจารย์ ดร. นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล ที่ได้ให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ทางด้านสถิติแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ชุตินมชนน เกษมณี ที่ให้ความกรุณาให้ผู้วิจัยเข้าไปประชาสัมพันธ์งานวิจัยแก่นิสิตในชั้นเรียน

ขอขอบคุณเพื่อนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่คอยแบ่งปันสิ่งดีๆ ให้แก่กัน คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รับฟังปัญหาและคอยให้คำปรึกษาที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆของผู้วิจัยทุกคน โดยเฉพาะ นางสาวศศิมา เมฆรุ่งโรจน์ ที่คอยเป็นผู้รับฟังปัญหาของผู้วิจัย คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และนางสาววรกมล จันทศิริ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยผู้วิจัยเก็บข้อมูลในชั้นพัฒนามาตรวัด รวมถึงขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัยทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งบ่มเพาะความรู้ และสร้างความอดทนและการทำงานที่รอบคอบให้แก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยนางสุพรี บุญธรรม มารดา นางสาวจรรยา กำพลมาศ และนายสมคร กำพลมาศ ที่เป็นกำลังใจสำคัญหลักที่ทำให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายาม และสามารถผ่านอุปสรรคต่างๆไปได้อย่างราบรื่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (Interrogative Suggestibility).....	4
แนวคิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986).....	6
แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (Negative life events).....	17
แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (Positive life events).....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem).....	21
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	24
กรอบแนวคิดในการวิจัย	24
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	25
การพัฒนาสมมติฐานของการวิจัย	26
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	28
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	29
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	30

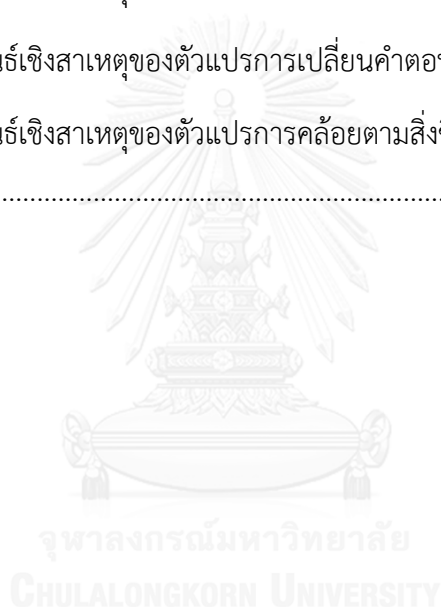
กลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ	31
ขั้นตอนการทดลองและการเก็บข้อมูล.....	43
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	74
รายการอ้างอิง	79
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.	85
ภาคผนวก ข.	86
ภาคผนวก ค.	88
ภาคผนวก ง.....	89
ภาคผนวก จ.	90
ภาคผนวก ฉ.	91
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	92

สารบัญตาราง

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 20).....	33
ตาราง 2 จำนวนความถี่, ร้อยละของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกที่เพิ่มเข้ามาในแบบสอบถาม เหตุการณ์ในชีวิต	34
ตาราง 3 จำนวนความถี่, ร้อยละของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบที่เพิ่มเข้ามาในแบบสอบถาม เหตุการณ์ในชีวิต	35
ตาราง 4 รูปแบบตัวอย่างแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต	37
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตจำแนกตาม ลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N= 60).....	38
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนข้อกระทงและสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ภายในแบบครอนบาคแอลฟาของมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (N = 119).....	42
ตาราง 7 ลักษณะทางประชากรของผู้ร่วมการวิจัย (N = 119).....	48
ตาราง 8 คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ในงานวิจัย (N =119).....	50
ตาราง 9 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา	51
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 โดยแยกอิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119)	55
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 โดยแยกอิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119).....	58
ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการเปลี่ยนคำตอบ โดยแยก อิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119).....	61
ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม โดยแยกอิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119).....	64
ตาราง 14 ผลสรุปการทดสอบสมมติฐาน.....	66

สารบัญภาพ

ภาพ 1 ชั้นตอนของกระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986)	11
ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	25
ภาพ 3 ชั้นตอนการทดลองและการเก็บข้อมูล	45
ภาพ 4 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1: yield 1	53
ภาพ 5 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2: yield 2	56
ภาพ 6 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการเปลี่ยนคำตอบ: Shift.....	59
ภาพ 7 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม: Total Suggestibility	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ตามแนวทางกระบวนการตัดสินใจ ภายใต้กรอบของกระบวนการยุติธรรม ขั้นตอนการสอบสวนพยานบุคคล ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งคำให้การที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี ในขั้นตอนนี้เจ้าหน้าที่จะทำการสืบสวนสอบสวนพยานบุคคลโดยการถามคำถามต่างๆ ซึ่งพยานหรือผู้ถูกสอบสวนจะต้องตอบคำถามจากสิ่งที่พวกเขาสามารถจดจำต่อเหตุการณ์นั้นๆ ได้ อย่างไรก็ตามย่อมมีความเป็นไปได้ของการบิดเบือน หรือความไม่เที่ยงในคำตอบของพยานหรือผู้ถูกสอบสวนซึ่งเกิดขึ้นได้ด้วยหลายเหตุปัจจัย อาทิเช่น พยานบุคคลเหล่านั้นอาจมีความทรงจำจากการรับรู้เหตุการณ์ที่ประสบพบเจอคลาดเคลื่อนไปจากเดิม (misinformation) หรือเกิดความไม่มั่นใจในคำตอบ (uncertain) ในความทรงจำของตนเองจึงส่งผลให้พยานที่เห็นเหตุการณ์หรือผู้ถูกซักถามคล้อยตามคำถามชี้นำ (leading question) นอกจากนี้พยานหรือผู้ถูกซักถามอาจอยู่ในสภาพถูกกดดันระหว่างการสอบสวน จึงมีหลายกรณีที่เคยเกิดขึ้นคือผู้ถูกซักถามยอมรับสารภาพโดยที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดใดๆ เพราะคำให้การของผู้ต้องสงสัยที่ได้มานั้น ได้มาจากความคาดหวังของเจ้าหน้าที่ (expectations) ที่คิดว่าผู้ต้องสงสัยเป็นผู้ที่มีความผิดหรือกระทำความผิดจริง เจ้าหน้าที่จึงเสนอคำถามชี้นำทำให้ผู้ต้องสงสัยเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามรับสารภาพ ความผิดที่ตนไม่ได้เป็นผู้กระทำ (Gudjonsson & Clark, 1986; Gudjonsson, 2003) จึงทำให้เกิดการนำบุคคลมาลงโทษผิดตัวซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่น่าสลดใจเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ไม่ได้กระทำความผิดต้องมารับโทษแทนผู้กระทำความผิดตัวจริง โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้มีการเปิดเผยยอดผู้เข้ายื่นสิทธิรับค่าชดเชยเยียวยาแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาตามพ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พบว่าผู้เสียหายมายื่นคำขอใช้สิทธิจำนวน 8,200 คน (เดลินิวส์ออนไลน์, 2556) ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่มากพอสมควรต่อปี การเข้ายื่นสิทธิรับค่าชดเชยนี้แสดงให้เห็นว่ายังมีผู้บริสุทธิ์ที่ต้องรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อไว้อยู่อีกจำนวนมาก

Gudjonsson (1997) ได้กล่าวถึงการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (interrogative suggestibility) ไว้ว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับกลวิธีการแก้ปัญหาของบุคคล และสิ่งที่บุคคลต้องเผชิญในกลวิธีการแก้ปัญหาคือ ความไม่แน่นอน และความคาดหวัง ในสถานการณ์ที่มีการซักถาม จะเห็นได้ว่า “ความไม่แน่นอน” เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจ ไม่แน่นอน เกิดความลังเล ซึ่งส่งผลให้เกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามได้ง่ายขึ้น เมื่อกล่าวถึง “ความไม่แน่นอน” มีหลาย

ปัจจัยที่สามารถก่อให้เกิดความไม่แน่นอนแก่บุคคลได้ ปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้บุคคลรู้สึกเกิดความไม่แน่นอนได้คือ การที่บุคคลประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ โดย Drake, Bull และ Boon (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและพบว่า เมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับงานที่ยากลำบากต้องระลึกเหตุการณ์และต้องเผชิญหน้ากับคำถาม ซึ่งในที่นี้หมายถึงกระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีประสบการณ์ในชีวิตเชิงลบมีแนวโน้มที่จะรู้สึกถึงความไม่แน่นอนเกิดขึ้นในคำตอบของตนจึงส่งผลให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คล้อยตามสิ่งชี้แนะมากขึ้น

มนุษย์ทุกคนแวดล้อมไปด้วยสภาพสังคมที่มีความหลากหลาย ซึ่งสร้างความซับซ้อนในชีวิต แต่แต่ละคนแตกต่างกันไปในหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ สถานะทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมจากสถานศึกษา สภาพแวดล้อมจากที่ทำงาน ปัจจัยทุกอย่างนี้ล้วนส่งผลให้มนุษย์ทุกคนเผชิญกับเหตุการณ์ที่แตกต่างกันไปตามบทบาทและหน้าที่ในสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งเหตุการณ์ในชีวิตของมนุษย์ก็มีทั้งแง่บวกและแง่ลบสลับกันไปในแต่ละช่วงวัยของบุคคลนั้นๆ เช่น เหตุการณ์ในชีวิตแง่ลบ ได้แก่ การมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน การสูญเสียคนรักเนื่องจากความตาย การถูกไล่ออกจากงาน เป็นต้น ส่วนเหตุการณ์ในชีวิตแง่บวก ได้แก่ การสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ การแต่งงาน การจบการศึกษา เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์ชีวิตต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาล้วนมีอิทธิพลต่อมนุษย์ทั้งสิ้น Cohen, Burt และ Bjorck (1987) พบสหสัมพันธ์ทางลบระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการเห็นคุณค่าในตนเอง กล่าวคือ บุคคลที่ประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกกระทบกระเทือนใจในทางที่ไม่ดี จะมีผลกระทบทำให้ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองลดลงในทำนองเดียวกัน Joiner Jr, Katz และ Angela (1999) พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสามารถทำนายการเพิ่มขึ้นของความวิตกกังวลและการลดลงของการเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้ Thorne และ Michaelieu (1996) พบว่าการมีความทรงจำที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนช่วยทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลอายุ 14-23 ปี เพิ่มขึ้น จากงานวิจัยข้างต้นที่กล่าวมาเห็นได้ว่าประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลแต่ละคนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ของมนุษย์ทุกคนนั้นมีความแตกต่างกันไป บางคนอาจจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับสูงซึ่งแสดงถึงบุคคลผู้นั้นมีความเชื่อมั่น มีการยอมรับนับถือในตนเองสูง ส่วนในบุคคลที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำก็จะมีลักษณะที่ตรงกันข้าม Gudjonsson และ Lister (1984) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามพบว่า การรับรู้ว่าตนเองขาดความสามารถ ขาดอำนาจส่งผลให้การคล้อยตามสิ่งชี้แนะสูงขึ้น สรุปได้ว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลต่อการทำให้บุคคลเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามมากขึ้น เห็นได้ว่าบุคคลที่ประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้ที่ประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีแนวโน้มที่จะมีการ

เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เมื่อบุคคลนั้นต้องเข้าสู่กระบวนการซักถาม บุคคลนั้นมีโอกาสที่จะคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามง่ายขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาหลากหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการเห็นคุณค่าในตนเองต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านว่าจะมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไรภายใต้บริบทของสังคมไทย โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านยังไม่มีการวิจัยใดในประเทศไทยเคยศึกษามาก่อน เหตุการณ์ในชีวิตทางลบนั้นเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งที่จะถูกนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่มีความน่าสนใจ เพื่อทดสอบและศึกษาถึงผลลัพธ์ที่จะได้ออกมาว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบบวกกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกตัวแปรใดมีอิทธิพลทำนายนายการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้มากกว่ากัน นอกจากนี้ในงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งไม่เคยมีผู้ใดศึกษาตัวแปรเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกกับการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรข้างต้นคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน และท้ายที่สุดนี้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีเป้าประสงค์เพื่อที่จะป้องกันการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การป้องกันการลงโทษผิดตัว อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการตัดสินคดี ตามกรอบกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (Interrogative Suggestibility)
2. แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (Negative life events)
3. แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (Positive life events)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)

แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (Interrogative Suggestibility)

ความเป็นมาของการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ

Coffin (1941 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) ได้กล่าวว่าหลักการในยุคแรกและทฤษฎีของการชี้แนะมาจากนักสะกดจิตในศตวรรษที่ 19 ซึ่งแนวคิดของการชี้แนะได้พัฒนามาจากความต้องการอธิบายถึงปรากฏการณ์ในการสะกดจิตโดย Bernheim (1910 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) เป็นผู้ที่ได้ขยายความหมายของการชี้แนะว่าเป็นปรากฏการณ์ทั่วไปที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันและสามารถที่จะเกิดขึ้นได้ขณะสะกดจิตด้วยเช่นกัน

Gheorghiu (1989 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) ได้ทำการขยายการตีความของแนวคิดการชี้แนะว่าการชี้แนะเป็นลักษณะเฉพาะสำคัญของการสะกดจิต กล่าวคือบุคคลที่ถูกสะกดจิตได้สำเร็จเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะถูกชี้แนะได้ง่าย เนื่องมาจากการชี้แนะเป็นเสมือนสื่อกลางในกระบวนการสะกดจิตจึงทำให้บุคคลที่ถูกสะกดจิตเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะได้ง่าย

สรุปได้ว่าในระยะแรกนั้นการคล้อยตามสิ่งชี้แนะมาจากกระบวนการการสะกดจิต เมื่อบุคคลถูกสะกดจิตจะทำให้บุคคลเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะที่ผู้ทดลองเสนอให้โดยง่าย ซึ่งบุคคลจะรับเอาข้อมูลที่ถูกบิดเบือนโดยขาดการไตร่ตรอง ทำให้เกิดการคล้อยตามต่อข้อมูลนั้นๆ

คำจำกัดความของการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

ในระยะแรกการศึกษาการคล้อยตามสิ่งชี้แนะศึกษาโดยการทดลองของ Cattell (1895) เป็นการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับพยานบุคคล การศึกษาของ Cattell ศึกษาโดยใช้คำถามชี้แนะในทางที่ผิดและการชี้แนะให้ผู้ตอบมีความมั่นใจในคำตอบของตน หลังจากนั้น Binet (1900, 1905 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) ได้เสนอแนวคิดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (interrogative suggestibility) โดยขั้นตอนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะประกอบด้วย การถามด้วยคำถามชี้แนะโดยกระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะของเขาคือให้ผู้ร่วมการทดลองดูรูปภาพที่แสดงให้เห็นก่อนหน้าเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของผลกระทบของคำถามที่ขึ้นอยู่กับความทรงจำที่ระลึกได้ (memory recall) และ คำให้การของพยาน (testimony) กล่าวคือ การถามคำถามชี้แนะสามารถก่อให้เกิดการบิดเบือนคำตอบที่ถูกต้องเนื่องมาจากผู้ถูกถาม (ผู้ร่วมการทดลอง) ตอบตามความคาดหวังของผู้ถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ผู้ถามต้องการ

ต่อมา Gudjonsson (2003) กล่าวว่าไว้ว่าปฏิกริยาที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งชี้แนะจะเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลถูกกระตุ้นเร้าด้วยการชี้แนะ แต่การคล้อยตามสิ่งชี้แนะจะให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งการสื่อสารนั้นมีด้วยกันหลายลักษณะ ได้แก่ การถามคำถามซ้ำ การให้คำถามชี้แนะ

และการให้ผลป้อนกลับทางลบ (negative feedback) ซึ่งการสื่อสารข้างต้นนี้ทำให้บุคคลเกิดการบิดเบือนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและอาจนำไปสู่การจินตนาการสร้างหรือผูกเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ได้

สรุปได้ว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักจูง หมายถึง การที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เชื่อในสารที่ผู้สัมภาษณ์เสนอให้ เมื่อรับเอาสารเหล่านั้นมาแล้วทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดการบิดเบือนข้อมูลเดิมของตนหรืออาจเกิดความไม่แน่ใจในข้อมูลที่ตนเองมีอยู่จึงทำให้เชื่อในสารที่ผู้สัมภาษณ์เสนอมาก่อนให้เกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำตามมา

แนวทางการศึกษาการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักจูง

Schooler และ Loftus (1986 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) กล่าวว่าไว้ว่าแนวทางการศึกษาการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักจูงแบ่งออกเป็น 2 แนวทางหลัก ได้แก่

1. แนวทางการทดลอง (experimental approach) ศึกษาเน้นเกี่ยวกับการทำความเข้าใจลักษณะคำถามนำที่ส่งผลต่อการให้ปากคำของพยาน โดยวิธีการนี้เน้นกลไกทางปัญญาเป็นศูนย์กลาง (central cognitive mechanism) ซึ่งอธิบายได้คือ เป็นลักษณะของความสามารถในการตีความและประเมินคำถามนำ จากงานวิจัยของ Loftus (1979) วิธีที่ใช้ศึกษาคือ ผู้ทดลองจะให้ผู้ร่วมการทดลองมองรูปภาพที่ผู้ทดลองเสนอให้ โดยเสนอเป็นการให้ดูรูปภาพนิ่งหรือเสนอในรูปแบบของภาพเคลื่อนไหว หลังจากนั้นผู้ทดลองจะถามคำถามนำที่ไม่มีความเกี่ยวข้องใดๆกับภาพที่นำเสนอ ผลที่ได้จากการศึกษาคือ ผู้ร่วมการทดลองเกิดการคล้อยตามคำถามชี้นำ ซึ่งวิธีการชี้นำในรูปแบบนี้เรียกว่า ความจำที่ผิดพลาด (false memory) หรือ ผลกระทบที่เกิดจากข้อมูลที่ผิดพลาด (misinformation effect)

2. แนวทางการความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences approach) ศึกษาเน้นเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านความแตกต่างทางการรู้คิดและปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพมากกว่าการใช้กลไกทางปัญญาเป็นศูนย์กลาง (central cognitive mechanism) โดยพยานหรือผู้ต้องสงสัยที่ผู้สอบสวนจะตอบสนองแตกต่างกันไปตามความสามารถทางการรู้คิด สภาวะทางจิตใจและบุคลิกภาพ นอกจากนี้แนวทางนี้งานวิจัยยังมีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง อาทิเช่น บุคคลทั่วไป อาชญากร นักโทษและคนไข้จิตเวช เป็นต้น

การแบ่งประเภทของการคล้อยตามสิ่งชี้นำ

การคล้อยตามสิ่งชี้นำสามารถสรุปแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท โดย Eysenck และ Furneaux (1945, อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) กล่าวว่าไว้ดังต่อไปนี้

1. การคล้อยตามสิ่งชี้นำขั้นปฐมภูมิ (primary suggestibility) ประกอบด้วยการทดสอบการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ (ideo-motor tests) โดยผู้ร่วมการทดลองไม่สามารถที่จะเคลื่อนไหวร่างกายได้ตามความปรารถนาของตนหากแต่ต้องทำตามการชี้นำของผู้วิจัยโดยผู้วิจัยจะบอกให้ทำซ้ำ

ๆ ด้วยการสะกดจิต การทดสอบที่ดีที่สุดของการคล้อยตามสิ่งชี้นำในขั้นนี้คือ การแกว่งไกวของร่างกาย (body sway) ซึ่งจากงานวิจัยพบว่า การคล้อยตามสิ่งชี้นำขั้นปฐมภูมิมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการสะกดจิต นอกจากนี้ยังพบนัยสำคัญกับบุคลิกภาพแบบความไม่มั่นคงในอารมณ์ (neuroticism) อีกด้วย

2. การคล้อยตามสิ่งชี้นำขั้นทุติยภูมิ (secondary suggestibility) ในขั้นนี้ยังมีความชัดเจนน้อยกว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำขั้นปฐมภูมิ โดยการศึกษาในขั้นนี้จะเป็นลักษณะของการที่บุคคลรับรู้ประสบการณ์และการชี้นำจากผู้วิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบุคคลจะขาดการรับรู้ขั้นพื้นฐานของการชี้นำนั้น การคล้อยตามสิ่งชี้นำขั้นทุติยภูมิจากงานวิจัยไม่พบความสัมพันธ์กับความสามารถของการถูกสะกดจิตและพบความสัมพันธ์ทางลบกับระดับสติปัญญา

แนวคิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986)

แนวคิดนี้ Gudjonsson และ Clark (1986) นิยามการคล้อยตามสิ่งชี้นำว่า “เป็นขอบเขตที่อยู่ภายในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างใกล้ชิด บุคคลจะยอมรับข้อมูลจากการสื่อสารระหว่างการถามคำถามที่เป็นรูปแบบ ก่อให้เกิดเป็นการตอบสนองทางพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆเอง” (หน้า 84) จากนิยามข้างต้นนี้ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันคือ

1. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (a social interaction) หากกล่าวถึงในกระบวนการพิจารณาความยุติธรรมหมายถึง ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ต้องสงสัยหรือพยาน โดยการควบคุมสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นจะถูกควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2. กระบวนการถามคำถาม (a question procedure) ประกอบด้วยผู้ร่วมกระบวนการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผู้ถามต้องการคำตอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของเรื่องราวที่ผู้ตอบได้ยินได้เห็น หรือผู้ตอบได้กระทำมาในอดีต คำถามส่วนมากที่ใช้ถามจะคำนึงถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาซึ่งหมายความว่าความทรงจำที่ระลึกถึงได้ของบุคคลมีความสำคัญ

3. คำถามที่ประกอบด้วยสิ่งชี้นำ (a question containing a suggestion) คือ ลักษณะของคำถามเป็นการกระตุ้นที่สามารถชี้นำได้ โดยคำถามจะประกอบด้วยความคาดหวังของผู้ถามที่มีต่อผู้ตอบ หรือคำถามสามารถชี้นำได้เนื่องจากบริบทที่ปรากฏ ณ ขณะนั้น เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง เป็นต้น

4. การยอมรับการกระตุ้นสิ่งชี้นำ (acceptance of suggestive stimulus) เกิดขึ้นเมื่อผู้ตอบเผชิญกับความไม่แน่นอนในรายละเอียดของเนื้อหาคำถาม และบุคคลมีการรับรู้ว่ามีสิ่งกระตุ้นที่ผู้ถามเสนอให้มีความน่าเชื่อถือ และมีเหตุผล

5. การตอบสนองโดยพฤติกรรม (a behavior response) เมื่อผู้ตอบได้รับผลป้อนกลับทางลบ ผู้ตอบอาจบิดเบือนข้อมูลที่ผิดจากความเป็นจริง เนื่องจากเกรงว่าคำตอบที่ตอบอาจผิดหรือไม่ถูกยอมรับ เมื่อมีการถามซ้ำเป็นผลให้ผู้ตอบเปลี่ยนแปลงคำตอบที่ตนเคยตอบไป เพื่อที่จะได้รับการยอมรับหรือได้รับความพึงพอใจจากผู้ถาม

องค์ประกอบของการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

Gudjonsson และ Clark (1986) อธิบายการคล้อยตามสิ่งชี้นำว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับกลวิธีการที่บุคคลสามารถจัดการเมื่อต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ชี้นำ 2 ลักษณะ คือ “ความไม่แน่นอน” (uncertainty) และ “ความคาดหวัง” (expectations) ซึ่งวิธีการจัดการของบุคคลแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันออกไป โดยรายละเอียดของ 3 องค์ประกอบที่มีผลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำมีดังต่อไปนี้

1. ความไม่แน่นอน (uncertainty) หมายถึง ผู้ที่ถูกถามไม่มีความมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกหรือไม่ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากความทรงจำที่ไม่สมบูรณ์หรือในความทรงจำอาจไม่มีอยู่เลยก็ได้ ทำให้ผู้ถูกถามเกิดการยอมรับคำถามชี้นำได้ถึงแม้จะรู้ว่าเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้องก็ตาม เหตุมาจากผู้ถูกถามอยากให้ผู้ถามเกิดความพึงพอใจ หรือ ผู้ถูกถามไม่กล้าที่จะแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยกับผู้ถามอย่างเปิดเผย เมื่อเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นจะหมายถึงการยอมตาม (compliant) มากกว่าเป็นการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (suggestible)

2. ความไว้วางใจในผู้อื่น (interpersonal trust) หมายถึง ผู้ที่ถูกถามมีความเชื่อในเจตนาที่แท้จริงของผู้ถามว่ามีความจริงใจไม่เสแสร้ง ไม่มีการใช้กลอุบายใดๆ ในคำถามที่ถาม แต่หากผู้ถูกถามเกิดความระแวงสงสัยในเจตนาของผู้ถามการคล้อยตามสิ่งชี้นำจะยิ่งเกิดได้ยากขึ้น

3. ความคาดหวังในความสำเร็จ (expectations of success) หมายถึง การที่ผู้ถามให้ความคาดหวังแก่ผู้ที่ถูกถามว่าจะมีความสามารถตอบคำถามได้ โดยความคาดหวังในความสำเร็จนี้จำเป็นต้องเกิดขึ้นก่อนการตอบสนองของการชี้นำ นอกจากนี้ผู้ถูกถามอาจเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจหรือลังเลในคำตอบว่าจะถูกต้องหรือไม่ และอาจจะเกิดแรงกดดันส่งผลให้ผู้ถูกถามแสดงความไม่มั่นใจ

ออกมาโดยอาจให้คำตอบว่า “ฉันไม่รู้” “ฉันไม่มั่นใจ” หรือ “ฉันจำไม่ได้” ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผู้ที่ถูกถาม เกิดแรงกดดันและเกิดความรู้สึกอึดอัด มีสาเหตุดังนี้

1. ผู้ที่ถูกถามเชื่อว่าตนเองต้องรู้คำตอบที่แน่ชัด
2. ผู้ที่ถูกถามคิดว่าตนเองควรรู้คำตอบที่ผู้ถามถามมา
3. ผู้ที่ถูกถามถูกคาดหวังว่าจะรู้คำตอบและสามารถให้คำตอบแก่ผู้ถามได้

ดังนั้นบุคคลจะเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้นั้นจะต้องประกอบด้วย ความไม่แน่นอน ความไว้วางใจในผู้อื่น และที่สำคัญคือความคาดหวัง นอกจากนี้การคล้อยตามสิ่งชี้นำยังขึ้นอยู่กับ ประเมินทางการรู้คิด (cognitive appraisal) เมื่อบุคคลจำเป็นต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ผู้ถาม ให้คำถามชี้นำไม่เพียงเท่านั้นกลวิธีการแก้ปัญหา (coping strategy) ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ บุคคลสามารถจะคล้อยตามหรือไม่คล้อยตามสิ่งชี้นำได้ ซึ่งกลวิธีการแก้ปัญหานั้นอยู่ที่บุคคลแต่ละคน จะนำมาปรับใช้อีกด้วย

นอกจากนี้ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำอีกปัจจัยหนึ่งคือ ผลป้อนกลับ (feedback) โดย Gudjonsson และ Clark (1986) ได้ให้นิยามเอาไว้ว่า “สัญญาณที่ถูกสื่อสารโดยผู้ สอบสวนส่งไปยังพยานหลังจากพยานตอบสนองต่อคำถามหรือชุดของคำถาม โดยสัญญาณที่ส่งไปนั้น ตั้งใจทำให้เกิดความหนักแน่นขึ้นหรือ เกิดความเปลี่ยนแปลงคำตอบของพยาน”

การให้ผลป้อนกลับมีได้หลายรูปแบบ (Gudjonsson, 2003) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การให้ผลป้อนกลับทางลบโดยนัย (implicit negative feedback) เช่น การที่ผู้ถามถามคำถามเดิมแก่ผู้ที่ถูกถามซ้ำๆ
2. การให้ผลป้อนกลับทางบวกโดยนัย (implicit positive feedback) เช่น การทำให้ผู้ที่ถูกถามรู้สึกสดชื่นหรือกระปรี้กระเปร่า นายก้อย่ง หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจหลังผู้ที่ถูกถามตอบคำถามได้ถูกต้องตามความต้องการ
3. การให้ผลป้อนกลับทางลบโดยเปิดเผย (explicit negative feedback) เช่น ผู้ถามถามคำถามอย่างเปิดเผยเมื่อผู้ถามคิดว่าผู้ที่ถูกถามตอบคำถามที่ผิดพลาดหรือคำตอบที่ได้เป็นคำโกหก เพื่อต้องการสื่อสารว่าสิ่งที่ผู้ถูกถามตอบมานั้นไม่ได้รับการยอมรับและต้องการให้ผู้ที่ถูกถามตอบคำถามนั้นๆใหม่อีกครั้ง

4. การให้ผลป้อนกลับทางบวกโดยเปิดเผย (explicit positive feedback) เช่น ผู้ถามให้การสนับสนุนหรือยอมรับกับคำตอบที่ตนพึงพอใจโดยการกล่าวคำพูดว่า “ดี” “ถูกต้อง” เป็นต้น

ต่อมา Gudjonsson และ Clark ได้ร่วมกันพัฒนามาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำซึ่งมีด้วยกัน 2 ลักษณะคือมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 1 และ มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 2 โดยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดต่อไปในภายหลัง มาตรวัดดังกล่าวมีลักษณะของข้อมูลที่ถูกทดลองให้มีความสำคัญในการศึกษาร่วมกันโดยมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986) มุ่งให้ความหมายกับข้อมูลที่ได้จากการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 2 ชนิดดังต่อไปนี้ (Gudjonsson, 1997, 2003)

1. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำ (yield) คือการที่ผู้ถูกถามตอบคำถามไปในทิศทางเดียวกันกับคำถามที่ผู้ถามเสนอให้ ซึ่งคำถามจะถามด้วยกัน 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการให้ผลป้อนกลับทางลบ โดยคำถามที่ใช้ถามนั้นผู้ถามได้ใส่คำตอบที่ไม่มีอยู่ในเนื้อเรื่องหรือได้ใส่ความคาดหวังของผู้ถามลงไปในการถาม เมื่อผู้ที่ถูกถามคำถามได้ฟังหรือได้อ่านเนื้อเรื่องแล้วผู้ที่ถูกถามก็ต้องตีความข้อมูลที่ได้รับรู้เหล่านั้น

2. การเปลี่ยนคำตอบ (shift) คือการเปลี่ยนคำตอบของผู้ที่ถูกถามซึ่งการเปลี่ยนคำตอบจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ที่ถูกถามเกิดความลังเลในคำตอบเดิมของตนหรือได้รับแรงกดดันในระหว่างการซักถามจึงทำให้เปลี่ยนคำตอบเดิมของตน การเปลี่ยนคำตอบนี้จะเกิดขึ้นในการถามคำถามชี้นำครั้งที่ 2

นอกจากนี้การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม (total suggestibility) เป็นผลรวมที่ได้จากการหาผลรวมของการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 และการเปลี่ยนคำตอบ

รายละเอียดของมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

Gudjonsson ได้ทำการคิดค้นและพัฒนามาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ จำนวน 2 มาตร โดยเนื้อหาของมาตรวัดทั้งสองมีความแตกต่างกันคือ Gudjonsson Suggestibility scale 1 หรือ GSS1 (Gudjonsson, 1984) เป็นเรื่องราวที่สร้างขึ้นโดยนำเสนอเกี่ยวกับคดีความทางกฎหมายหรือมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ส่วน Gudjonsson Suggestibility scale 2 หรือ GSS2 (Gudjonsson,

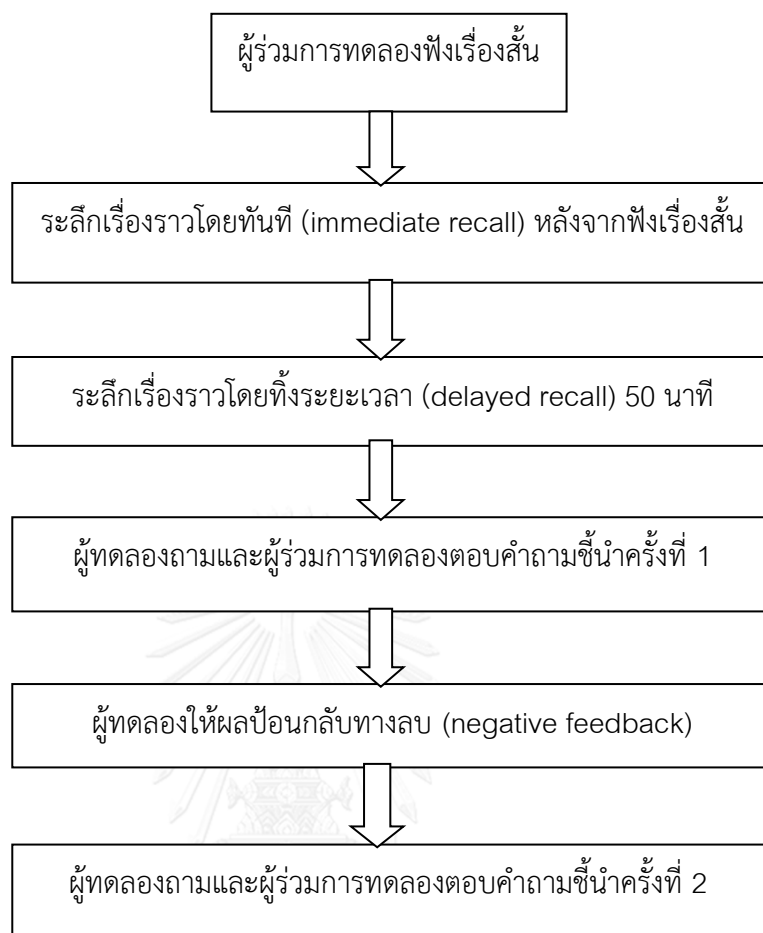
1997) เป็นเรื่องราวที่สร้างขึ้นโดยนำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆไปที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน

ประเภทของข้อมูลที่ได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (Gudjonsson, 1997)

1. การระลึกความจำโดยทันที (immediate recall) การวัดการระลึกความจำโดยทันทีเป็นตัวบ่งชี้ถึงความตั้งใจ และวัดความสามารถในการระลึกความทรงจำของผู้ที่ถูกถาม
2. การระลึกความจำโดยที่ระยะเวลา (delayed recall) การระลึกความจำโดยที่ระยะเวลาซึ่งปกติจะที่ระยะเวลาประมาณ 50 นาที หลังการระลึกความจำโดยทันที
3. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield 1) หมายถึงการที่ผู้ถูกถามยอมเชื่อตามคำถามชี้นำของผู้ถามก่อนการให้ผลป้อนกลับทางลบ โดยมีการนับจำนวนของคำถามชี้นำที่ผู้ถูกถามยอมเชื่อตาม
4. การเปลี่ยนคำตอบ (shift) หมายถึง จำนวนครั้งของการเปลี่ยนคำตอบภายหลังได้รับผลป้อนกลับทางลบ โดยผู้ถามจะแจ้งแก่ผู้ที่ถูกถามว่า “คุณมีจำนวนข้อที่ตอบผิดหลายข้อ จำเป็นที่จะต้องตอบใหม่อีกครั้งและการตอบคำถามในครั้งนี้อธิบายให้พยายามตอบให้ถูกมากกว่าเดิม”
5. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 (yield 2) หมายถึงการที่ผู้ถูกถามยอมเชื่อตามคำถามชี้นำหลังการให้ผลป้อนกลับทางลบ โดยมีการนับจำนวนของคำถามชี้นำที่ผู้ถูกถามยอมเชื่อตาม
6. การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม (total suggestibility) หมายถึง ผลรวมของคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 กับคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ

Gudjonsson (2003) กล่าวว่า ในกระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำทั้งหมดผู้วิจัย ไม่ควรเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย ควรแจ้งแก่ผู้ร่วมการทดลองว่าการศึกษาเป็นการทดสอบเกี่ยวกับความทรงจำ เพื่อไม่ให้ผู้ร่วมการทดลองตระหนักหรือรับรู้ถึงการวัดที่แท้จริงของการวิจัย

กระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986) สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพ 1 ขั้นตอนของกระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำตามแนวคิดของ Gudjonsson และ Clark (1986)

หลักเกณฑ์การนับคะแนนของมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำอ้างอิงจาก Gudjonsson (1997) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คะแนนการระลึกความจำโดยทันที (immediate recall) คะแนนที่ผู้ร่วมการทดลองจะได้เมื่อผู้ร่วมการทดลองสามารถจดจำเรื่องราวได้ตรงตามที่ได้ฟังมา โดยเขียนเรื่องราวที่ได้ฟังลงในกระดาษที่แจกให้ ซึ่งเรื่องราวที่ได้ฟังจะประกอบด้วย 40 วลี คะแนนในส่วนนี้สูงสุด 40 คะแนน
2. คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield 1) คือ คะแนนที่ได้จากการที่ผู้ร่วมการทดลองตอบตามคำถามชี้นำก่อนการให้ผลป้อนกลับทางลบ คะแนนในส่วนนี้สูงสุด 15 คะแนน (0-15) เกณฑ์ในการให้คะแนนมีดังต่อไปนี้

2.1 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะ (leading questions) เมื่อผู้ร่วมการทดลองตอบว่า “ใช่”, “ใช่แน่นอน” บางครั้งอาจตอบว่า “อาจจะ”, “เป็นไปได้”, “ฉันคิดอย่างนั้น”, “อาจจะมี”, “น่าจะมี” แต่ก็จะมีในบางกรณีที่ผู้ร่วมการทดลองตอบด้วยความไม่มั่นใจ เช่น “ใช่ ฉันก็ไม่แน่ใจ” หรือ “อาจจะไม่” ผู้ทดลองจำเป็นต้องให้ผู้ร่วมการทดลองพยายามให้คำตอบที่ชัดเจน ทำได้โดยบอกกับผู้ร่วมการทดลองว่า “คุณตอบคำตอบมากกว่า 1 คำตอบกรุณาเลือกคำตอบที่คุณรู้สึกว่ายินดีที่จะตอบมากที่สุดมาเพียง 1 คำตอบ”

2.2 คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามที่ให้ทางเลือกที่ผิด (false alternative questions) เมื่อผู้ร่วมการทดลองเห็นด้วยกับคำตอบใดคำตอบหนึ่งในสองทางเลือกที่เสนอให้ หรือในบางครั้งผู้ร่วมการทดลองอาจตอบว่า “ทั้งสองอย่าง” ซึ่งหากผู้ร่วมการทดลองตอบเข้าข่ายเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเลือกทั้งสองอย่าง ผู้ร่วมการทดลองจะได้คะแนนในส่วนนี้

2.3 ในกรณีที่ไม่ได้คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะ เมื่อผู้ร่วมการทดลองตอบคำถามในลักษณะดังต่อไปนี้ “มันไม่ได้กล่าวถึงในเรื่อง”, “ฉันจำไม่ได้”, “ฉันไม่รู้”, “ฉันไม่แน่ใจ” ผู้ร่วมการทดลองจะไม่ได้คะแนนยอมเชื่อตามคำถามนำ

3. คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 (yield 2) คือ คะแนนที่ได้จากการที่ผู้ร่วมการทดลองตอบตามคำถามชี้แนะหลังการให้ผลป้อนกลับทางลบ คะแนนในส่วนนี้สูงสุด 15 คะแนน (0-15) เกณฑ์ในการให้คะแนนเช่นเดียวกับการการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 (yield 1)

4. คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (shift) คือ คะแนนที่ได้จากการที่ผู้ร่วมการทดลองเปลี่ยนคำตอบหลังได้รับผลป้อนกลับทางลบ จากการตอบคำถามเดิม 20 ข้อ คะแนนในส่วนนี้สูงสุด 20 คะแนน (0-20) การเปลี่ยนคำตอบคือการที่ผู้ร่วมการทดลองเปลี่ยนคำตอบระหว่างการยอมเชื่อตามครั้งที่ 1 และการยอมเชื่อตามครั้งที่ 2 กล่าวด้วยความเข้าใจง่ายคือ ผู้ร่วมการทดลอง เปลี่ยนคำตอบครั้งที่ 2 ของตน ซึ่งคำตอบนั้นแตกต่างจากการตอบครั้งแรก เกณฑ์การให้คะแนนการเปลี่ยนคำตอบมีดังต่อไปนี้ เปลี่ยนคำตอบจาก “ใช่” → “ไม่ใช่” // “ไม่รู้” → “ใช่” // คำตอบหนึ่ง → อีกคำตอบหนึ่ง เช่น จาก “หมา” เป็น “แมว”, จาก “เด็กหนึ่งคน” เป็น “เด็กสองคน” เป็นต้น โดยผู้ร่วมการทดลองจะได้คะแนนในส่วนนี้ 1 คะแนนเมื่อผู้ตอบ ตอบเข้าเกณฑ์ที่ได้กล่าวข้างต้น (สามารถดูข้อมูลการนับคะแนนอย่างละเอียดได้จาก Gudjonsson, 1997)

หากผู้ร่วมการทดลองตอบเข้าเกณฑ์การให้คะแนนข้างต้น ผู้ร่วมการทดลองจะได้คะแนน 1 คะแนนต่อการตอบแต่ละคำถาม ซึ่งช่วงคะแนนที่ผู้ร่วมการทดลองจะได้ในแต่ละส่วนนั้น ได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วข้างต้น

นอกจากนี้คำตอบที่ไม่ได้คะแนนจากการเปลี่ยนคำตอบคือ เปลี่ยนจาก “ไม่แน่ใจ” → “ไม่” // “ไม่รู้” → “ไม่” // “ใช่” → “อาจจะ” (สามารถดูข้อมูลการนับคะแนนอย่างละเอียดได้จาก Gudjonsson, 1997)

5. คะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม (total suggestibility) คือ คะแนนที่ได้จากผลรวมคะแนนระหว่างคะแนนของการคล้อยตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 1 (yield1) กับคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (shift) คะแนนในส่วนนี้สูงสุด 35 คะแนน

รูปแบบของมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ

มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะประกอบด้วยส่วนต่างๆดังต่อไปนี้

1. เรื่องราวสั้นๆ ประกอบด้วย 40 วลี ที่อัดบันทึกเทปเสียง โดยบรรยายถึงเหตุการณ์ต่างๆ หากเป็น GSS 1 เนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับคติความทางกฎหมายหรือมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ส่วน GSS 2 เนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทั่วไปที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. คำถามจะประกอบด้วย 20 คำถามซึ่งคำถามเป็นคำถามที่นำมาจากเนื้อเรื่องที่ผู้ร่วมการทดลองได้ฟังมา คำถามแบ่งเป็น 2 ลักษณะ (Gudjonsson, 1997) คือ

2.1 คำถามที่เสนอข้อเท็จจริง (true questions) จำนวน 5 ข้อ หรือข้อความที่มีอยู่จริงในเนื้อเรื่อง คำถามในส่วนนี้จะไม่นำมาคิดคะแนนในส่วนของการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 (yield 1) แต่จะนำมาคิดคะแนนในส่วนของการเปลี่ยนคำตอบ (shift) ตัวอย่างของลักษณะคำถามเช่น “คู่สามีภรรยาอาศัยอยู่ในบังกลาห์หลังเล็กๆหลังหนึ่งใช่ไหม?” เป็นต้น

2.2 คำถามชี้แนะจำนวน 15 คำถาม ซึ่งGudjonsson (1984a อ้างถึงใน Gudjonsson, 1997) แบ่งประเภทของคำถามชี้แนะออกเป็น 3 ประเภท คือ คำถามนำ, คำถามที่แสดงการยืนยัน และคำถามที่ให้ทางเลือกผิด ดังต่อไปนี้

2.2.1 คำถามนำ (leading question) คือประเภทของคำถามที่ชี้แนะคำตอบที่ผู้ถามต้องการจากผู้ถูกถาม คำถามจะประกอบด้วยคำถามที่มีหลักฐาน (premises) หนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งคำถาม โดยผู้ถามจะเป็นผู้สร้างคำถามขึ้นมาเองโดยเค้าโครงคำถามนำมาจากเนื้อหาที่นำเสนอ แต่คำถามที่สร้างขึ้นจะไม่นำเสนอการชี้แนะมากเกินไป ผู้ถามจะใส่ความคาดหวังของตนเองลงไปในข้อคำถามที่ผู้ถามมีต่อผู้ตอบ โดยคำถามจะมีลักษณะให้การสนับสนุนส่งเสริม ตัวอย่างของลักษณะคำถามเช่น “ทัปทิมกังวลว่าเด็กชายอาจได้รับบาดเจ็บใช่ไหม?” คำถามมีการแสดงหลักฐานว่าเด็กชายมีการตะโกนร้องขอความช่วยเหลือทำให้ผู้ถูกถามอาจอนุมานได้ว่าเมื่อมีการร้อง

ขอความช่วยเหลืออาจมีการบาดเจ็บเกิดขึ้น ทำให้ผู้ถูกถามเกิดคล้อยตามคำถามขึ้นคำตอบ “ใช่” ก็
เป็นได้

2.2.2 คำถามที่แสดงการยืนยัน (affirmative question) คือประเภทของ
คำถามที่ไม่มีข้อสันนิษฐาน, หลักฐาน (premises) หรือความคาดหวังที่เด่นชัด แต่สามารถชี้แนะให้เกิด
ความน่าสงสัยในความคิดของผู้ตอบได้ ตัวอย่างของลักษณะคำถามเช่น “เด็กชายกลัวที่จะขี่จักรยาน
อีกครั้งใช่ไหม?” ซึ่งในเรื่องไม่ได้กล่าวเอาไว้ แต่สามารถทำให้ผู้ถูกถามเกิดความสงสัยในความคิด
และเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะได้

2.2.3 คำถามที่ให้ทางเลือกผิด (false alternative question) คือประเภท
คำถาม ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับคำถามตัวเลือก 2 ตัวเลือกแต่ตัวทั้ง 2 ตัวเลือกที่เสนอให้เป็นคำตอบที่
ผิด นอกจากนี้คำถามที่ใช้ถามมีความไม่ชัดเจน เนื้อหาที่สร้างขึ้นจะมีส่วนคล้ายคลึงกับเนื้อหาจริงที่
ผู้ตอบได้ฟัง แต่ไม่มีปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่นำเสนอ ตัวอย่างของลักษณะคำถามเช่น “เด็กชายขี่
จักรยานผ่านป่าหยุดหรือไฟสัญญาณจราจร?” หรือ “อากาศขึ้นหรือแห้งในวันที่เกิดอุบัติเหตุ?” เป็น
ต้น ซึ่งคำถามที่ถามนั้นไม่มีคำตอบใดที่มีตัวเลือกที่ถูกต้องอยู่ในคำถามนั้นๆเลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

Pires, Silva และ Ferreira (2013) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดย
แบ่งเป็น 2 การศึกษา ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะที่ดัดแปลงเป็น
ภาษาโปรตุเกส มาตรวัดนี้มีขั้นตอนในการสร้างขึ้น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นแรก การแปลความหมายของ
มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ 1 (GSS1) และมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ 2 (GSS2) ต้นฉบับจาก
ภาษาอังกฤษเป็นภาษาโปรตุเกส ขั้นที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของการแปลความหมายโดยมีการ
แปลความหมายกลับ (back translation) จากภาษาโปรตุเกสเป็นภาษาอังกฤษ และนำมาตรวัดการ
คล้อยตามสิ่งชี้แนะฉบับภาษาโปรตุเกสมาใช้ ซึ่งมีค่า Cronbach's Alpha ของการยอมเชื่อตามครั้งที่ 1
(yield 1) การยอมเชื่อตามครั้งที่ 2 (yield 2) และการเปลี่ยนคำตอบคือ .65 .82 และ .67 ตามลำดับ

การศึกษาที่ 1 ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการพิสูจน์ความตรงของมาตรวัดการคล้อย
ตามสิ่งชี้แนะฉบับภาษาโปรตุเกสทั้ง GSS1 และ GSS2 โดยนำไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย (M) และ ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) พบว่ามาตร GSS1 มีค่าเฉลี่ย (M) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สูงกว่า
มาตร GSS2 จากนั้นวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน GSS1 และ GSS2 พบว่ามาตรวัดการ

คล้ายตามสิ่งชี้นำฉบับโปรตุเกสทั้ง GSS1 และ GSS2 มีความสัมพันธ์กันแต่น้อยกว่าความสัมพันธ์ที่มีกับมาตรวัดการคล้ายตามสิ่งชี้นำต้นฉบับ (Gudjonsson, 1997) ส่วนที่ 2 นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดทั้งสอง (GSS1 และ GSS2) และบุคลิกภาพแบบห้าองค์ประกอบซึ่งดัดแปลงเป็นภาษาโปรตุเกส (Portuguese adaption of the NEO-PI-R) เช่นกัน จากการศึกษาพบว่าไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างบุคลิกภาพแบบห้าองค์ประกอบกับ GSS1 และ GSS2

การศึกษาที่ 2 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้ายตามสิ่งชี้นำกับความวิตกกังวล (State-Trait Anxiety) พบว่าความวิตกกังวลไม่มีความสัมพันธ์กับการคล้ายตามสิ่งชี้นำ ส่วนที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้ายตามสิ่งชี้นำกับอายุ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งประกอบด้วยผู้สูงอายุจำนวน 30 คน อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งประกอบด้วยวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอายุระหว่าง 18 ปี ถึง 64 ปี (young adult's sample) นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (*t-test*) หาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พบว่า 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สูงอายุถูกโน้มน้าวด้วยคำถามลวงและถูกชี้นำได้มากกว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ส่วนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้ายตามสิ่งชี้นำกับเพศ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศหญิงและเพศชาย

Scullin และ Ceci (2001) ทำการพัฒนาและอธิบายคุณสมบัติมาตรวัดการคล้ายตามสำหรับเด็ก ซึ่งการพัฒนานั้นเป็นไปในรูปแบบใช้สื่อวิดีโอในการนำเสนอออกแบบมาเพื่อวัดความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการคล้ายตามสิ่งชี้นำในเด็กก่อนวัยเรียน (preschool children) มาตรวัดที่ใช้ใช้วัดกับเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 3-5 ปี โดยผู้ทดลองให้เด็กจำนวน 195 คน ดูวิดีโอที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับงานฉลองวันเกิดเป็นเวลาประมาณ 5 นาที หลังจากดูวิดีโอ 1-3 วัน เด็กจำนวน 94 คนจะถูกสัมภาษณ์ และหลังจากดูวิดีโอ 7-10 วัน เด็กจำนวน 101 คนจะถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะถามคำถามปลายเปิดว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างในวิดีโอที่ได้ดูไปแล้ว และจากนั้นจะถามคำถามที่ตั้งไว้แล้ว 18 คำถาม ผลการทดลองพบว่าการระลึกความทรงจำเด็กที่มีอายุน้อยกว่าจะสามารถจดจำเนื้อหาในวิดีโอได้ดีกว่าเด็กอายุน้อยกว่า และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนคำตอบของพวกเขาเมื่อได้รับผลป้อนกลับทางลบมากกว่า นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

Endres (1997) ได้พัฒนามาตรวัดการคล้ายตามสิ่งชี้นำที่มีชื่อว่า “The Bonn Test of Statement Suggestibility (BTSs)” BTSs เป็นเครื่องมือมาตรฐานที่มีพื้นฐานสำหรับการวัดการคล้ายตามสิ่งชี้นำ ซึ่งเป็นมาตรวัดที่นำมาวัดความแตกต่างของบุคคล (individual difference) ต่อ

การคล้อยตามสิ่งชี้นำในเด็กอายุ 4-10 ปี โดยมาตร BTSs ประกอบด้วย 2 เรื่องราวที่มีเนื้อหาสั้นๆ ประมาณ 330 คำ, รูปภาพ 4 สี, และชุดของ 31 คำถาม ขั้นตอนในการดำเนินการประมาณ 30 นาที มี 4 ขั้นตอนคือ 1. การนำเสนอเรื่องราวและภาพประกอบ 4 ภาพ 2. ให้เด็กเล่าเนื้อหาของเรื่องราวใหม่อีกครั้ง 3. ช่วงเวลา 15 นาทีจะทดสอบสติปัญญา 4. ซักถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้นำเสนอให้ ผลการศึกษาพบว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำของเด็กสามารถวัดได้อย่างมีความน่าเชื่อถือกับการทดสอบข้างต้น โดยการคล้อยตามสิ่งชี้นำจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับอายุ, ความสามารถทางจิตและจำนวนของข้อมูลที่ถูกคืนกลับมาในการระลึกความจำ

Polczyk (2005) ได้แปลมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 1 และ 2 (GSS1 และ GSS2) เป็นภาษาโปลิชโดยไม่มีการแปลความหมายกลับ (back translation) เป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นผู้วิจัยนำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำฉบับภาษาโปลิชทั้ง 2 ฉบับมาเทียบเคียงกับมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำต้นฉบับ การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาความสัมพันธ์ของมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับเขาวนปัญญา (intelligence) ความกลัวการประเมินในทางลบ (fear of negative evaluation) ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม (social desirability) ความเชื่อในการควบคุมตน (locus of control) ความสามารถในการจินตนาการ (imagery ability) และบุคลิกภาพแบบห้าองค์ประกอบ (five factor personality)

การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน (หญิงจำนวน 89 คน, ชายจำนวน 59 คน) ทำมาตรวัด GSS1 ฉบับภาษาโปลิช เมื่อเข้ากระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในระหว่างขั้นตอนการระลึกความจำโดยทันที (immediate recall) กับการระลึกความจำโดยทิ้งระยะเวลา (delayed recall) ให้ผู้ร่วมการทดลองทำมาตรวัดจำนวน 5 มาตร ซึ่งมาตรที่ให้กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ทำจะแตกต่างจากมาตรที่ให้กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ทำ

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 207 คน (หญิงจำนวน 120 คน, ชายจำนวน 87 คน) ทำมาตรวัด GSS2 ฉบับภาษาโปลิช เข้ากระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และให้ทำมาตรวัดจำนวน 3 มาตรซึ่งวัดในเรื่องที่ต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม และการจินตนาการ และการคล้อยตามสิ่งชี้นำมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับเขาวนปัญญาและความจำ นอกจากนี้พบว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กับบุคลิกภาพแบบห้าองค์ประกอบ ความเชื่อมั่นในการควบคุมตน ความกลัวการประเมินทางลบ การแยกตัวออกจากสังคม และความหมกมุ่น

แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (Negative life events)

เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (Negative life events) Drake, Sheffield, และ Shingler (2011) อธิบายไว้ว่า ประสบการณ์ในชีวิตทางลบแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบที่เป็นอิสระ (independent negative event) เช่น การที่คนรักตายจาก การพลัดพรากจากสมาชิกในครอบครัวเพราะภัยธรรมชาติ เป็นต้น

2. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบที่ขึ้นอยู่กับผู้อื่น (dependent negative event) เช่น การถูกไล่ออกจากงาน การหย่าร้าง เป็นต้น

3. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้อื่น (inter-personal negative event) เช่น ปัญหาทางความสัมพันธ์ ความขัดแย้งระหว่างเพื่อน เพื่อนร่วมงาน และสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

สรุปได้ว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ คือ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลหรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิตของบุคคล ซึ่งเหตุการณ์เหล่านั้นส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจในทางลบ เช่น เศร้า เสียใจ หดหู่ใจ สะเทือนใจ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีหลายงานวิจัยที่พบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม

Drake, Bull และ Boon (2008) ศึกษาว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของผู้ถูกสัมภาษณ์อย่างไรเมื่ออยู่ในการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม โดยผู้ร่วมการทดลองจำนวน 60 คน (หญิงจำนวน 33 คน, ชายจำนวน 27 คน) เลือกร่วมตัวอย่างแบบสุ่มมาจากอาชีพที่หลากหลาย เช่น ครู นักศึกษามหาวิทยาลัย นักวิชาการ เป็นต้น ผู้ร่วมการทดลองถูกนำเข้ากระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ 1 (GSS1) ในระหว่างที่อยู่ในช่วงการระลึกความจำโดยทันที (immediate recall) และการระลึกความจำโดยหลังจากที่ระยะเวลาผ่านไป 50 นาที (delayed recall) ผู้ร่วมการทดลองจะได้ทำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต (LEQ) มาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง (CFSEI) และแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ (EPQ) การศึกษาครั้งนี้ใช้การหาค่าสหสัมพันธ์ (correlation) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำ ผลการศึกษาพบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (NLEs) มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (yield1, yield2, shift, total suggestibility) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ยิ่งผู้ถูกสัมภาษณ์รายงานจำนวนเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมากขึ้น คะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (GSS) ยิ่งสูงขึ้นเช่นกัน

Drake (2010) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนและความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (nNLEs และ iNLEs) ความไม่มั่นคงในอารมณ์ (neuroticism) และการคล้อยตามสิ่งชี้นำ โดยผู้ร่วมการทดลองจำนวน 127 คน (หญิงจำนวน 78 คน, ชายจำนวน 49 คน ทำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 1 (GSS1), แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตและมาตรวัดบุคลิกภาพ (NEO Personality Inventory-Revised)

ผลการศึกษาพบว่า ความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทั้งการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield1) และการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 (yield2) เมื่อนำมาสร้างโมเดลที่ประกอบด้วยความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและความไม่มั่นคงในอารมณ์เป็นตัวแปรอิสระ การคล้อยตาม (compliance) เป็นตัวแปรส่งผ่าน และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำเป็นตัวแปรตาม สามารถสร้างโมเดลออกมาได้คือ ผลกระทบของความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ ความไม่มั่นคงในอารมณ์ และการคล้อยตามไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield1) ความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบยืนยันการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและการมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 (yield2) นอกจากนี้ความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ ความไม่มั่นคงในอารมณ์และการคล้อยตามยืนยันการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (shift)

Drake และ Bull (2011) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำอีกครั้งหลังจากที่เคยศึกษามาแล้วโดย Drake และคณะ (2008) และในการศึกษานี้ได้เพิ่มตัวแปรการคิดแบบพึ่งพา (Field dependence) และการคิดแบบอิสระ (Field independence) เข้ามา โดยผู้ร่วมการทดลองจำนวน 64 คน (ชายจำนวน 23 คน, หญิงจำนวน 41 คน) ซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ตรงในกระบวนการสืบสวนของตำรวจ เข้าร่วมกระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 1 (GSS1) ในระหว่างที่อยู่ในช่วงการระลึกความจำโดยทันที (immediate recall) และการระลึกความจำโดยหลังจากที่ระยะเวลาผ่านมา 50 นาที (delayed recall) ผู้ร่วมการทดลองจะได้ทำแบบทดสอบ The Group Embedded Figures Test (GEFT) และหลังจากนั้นทำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต (LEQ)

ผลการศึกษาพบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้นำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการคิดแบบพึ่งพา (Field dependence) และการคิดแบบอิสระ (Field

independence) ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและการคล้อยตามสิ่งชี้นำ

แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (Positive life events)

Peterson, Canady และ Duncan (2012) ได้ศึกษาเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกของนักเรียน โดยศึกษาแบบตัดขวาง (cross-sectional) และ ศึกษาในระยะยาว (longitudinal study) พบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกที่กลุ่มตัวอย่างระบุไว้นั้นแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1. ประเภทวิชาการ (academics) 2. ประเภทกิจกรรมนอกหลักสูตร (extracurricular activities) 3. ประเภทครอบครัวและเพื่อน (family/peer) 4. ประเภทการเรียนรู้นอกสถานศึกษา (service) 5. ประเภทชีวิตที่เปลี่ยนแปลง (Profound life changers) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.ประเภทวิชาการ (academics) ถูกระบุว่าจัดเป็นประสบการณ์ทางบวกที่กล่าวถึงกันมากที่สุด เช่น การได้คะแนนสูงในชั้นเรียน ได้คะแนนสูงในการสอบมาตรฐาน ได้รับรางวัลจากการทำงานด้านวิชาการ การได้ความรู้ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. ประเภทกิจกรรมนอกหลักสูตร (extracurricular activities) ถูกจัดเป็นเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก เช่น การได้เป็นนักกีฬาและได้รับรางวัลจากการแข่งขัน การได้มีโอกาสกับเพื่อนในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากห้องเรียน การได้ทำงานเป็นทีม การได้เจตคติทางบวก การได้เรียนรู้ถึงทักษะส่วนบุคคล (เช่น บทบาทการเป็นผู้นำ) การมีรางวัลที่แข็งแกร่งและความเครียดลดน้อยลงจากการเล่นกีฬา การมีประสบการณ์ทางด้านดนตรี (เช่น การได้เพื่อนใหม่จากการเล่นวงดนตรีด้วยกัน รู้สึกมีพลัง รู้สึกภูมิใจและมีความสุขกับพรสวรรค์ของตนเอง) เป็นต้น

3.ประเภทครอบครัวและเพื่อน (family/peer) ถูกจัดเป็นเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก เช่น การมีเพื่อนที่ดี มีครอบครัวที่ดีคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การได้ไปเที่ยวกับครอบครัว การเปลี่ยนแปลงภายในครอบครัว (เช่น แม่ได้เลื่อนตำแหน่งในที่ทำงานเมื่อเห็นแม่มีความสุข คนในครอบครัวก็รู้สึกมีความสุขยิ่งกว่า การย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านของคนในครอบครัว ทำให้รู้สึกมีความสุขใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นต้น)

4.ประเภทการเรียนรู้ชีวิตนอกสถานศึกษา (service) ถูกจัดเป็นเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก เช่น การได้ไปร่วมกิจกรรมภายนอกสถานศึกษาที่ช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้เกิดความพึงพอใจในตนเองที่ได้เรียนรู้ความสำคัญของการช่วยเหลือผู้อื่น การได้เป็นอาสาสมัครในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เป็นต้น

5.ประเภทชีวิตที่เปลี่ยนแปลง (Profound life changers) ถูกจัดเป็นเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก เช่น การได้เปลี่ยนศาสนาทำให้เปลี่ยนมุมมองชีวิตของตนเอง การย้ายถิ่นฐานของครอบครัว ทำให้มีความรู้สึกใกล้ชิดกัน การเปลี่ยนแปลงบางอย่างก็เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เล็กน้อยแต่สามารถ

ส่งผลต่อชีวิตได้ เช่น การได้ใบขับขี่ ทำให้รู้สึกสามารถไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ การเอาเหล็กคัตฟันออก ทำให้รู้สึกกับตัวเองดีขึ้น เป็นต้น

สรุปได้ว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก คือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลหรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆในชีวิตของบุคคล ซึ่งเหตุการณ์เหล่านั้นส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจในทางบวก เช่น ดีใจ พึงพอใจ ภาคภูมิใจ มีความสุข เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก

จากการทบทวนงานวิจัยผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยตรง แต่ผู้วิจัยพบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกสามารถส่งอิทธิพลกับการเห็นคุณค่าในตนเอง กล่าวคือ เมื่อบุคคลประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกบุคคลจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น ซึ่งเมื่อการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นการคล้อยตามสิ่งชี้นำก็มีแนวโน้มที่จะลดลง

Baxter, Jackson และ Bain (2003) ศึกษาอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงในลักษณะท่าทางของผู้สัมภาษณ์ (เป็นมิตร หยาบคาย) ต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 1 (GSS1) จากผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ผลการวิจัยพบว่าอิทธิพลหลักของการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเชื่อมโยงกับการลดลงของการคล้อยตามสิ่งชี้นำและการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเชื่อมโยงกับการเพิ่มขึ้นของการคล้อยตามสิ่งชี้นำ ผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำลดลงในเงื่อนไขผู้สัมภาษณ์เป็นมิตร ในขณะที่ผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำเพิ่มขึ้นในเงื่อนไขผู้สัมภาษณ์หยาบคายหรือไม่เป็นมิตร

Roepke (2013) ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ทางบวกในชีวิต โดยให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจทางบวกที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก ผลการศึกษาพบว่า 4 ลักษณะที่สำคัญของการเติบโต (growth) หลังผ่านเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก คือ 1.การได้รู้ความหมายใหม่และจุดประสงค์ใหม่ในชีวิต 2. การเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น 3. การได้พัฒนาจิตวิญญาณของตนเอง 4. การมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นนอกจากนี้ผู้ร่วมการทดลองมีแนวโน้มที่จะรายงานการเติบโตหลังจากประสบเหตุการณ์ที่นำมาซึ่งอารมณ์ของแรงบันดาลใจและการมีจุดมุ่งหมาย นำไปสู่การที่ทำให้พวกเขาเห็นถึงโอกาสใหม่ ๆ ในชีวิต

ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะรู้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกกับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถามผลลัพธ์ที่ออกมาจะเป็นดังที่ได้คาดการณ์ไว้หรือไม่

แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)

Breckler, Olson และ Wiggins (2006) กล่าวว่าไว้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองคือการตัดสินของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของตัวเอง บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะประเมินตนเองในทางลบ และมีความมั่นใจในคุณค่าของตนเองน้อย ในขณะที่บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมีความคิดบวกเกี่ยวกับตนเองและคิดว่าตนเองมีค่า

Block และ Robbin (1993 อ้างถึงใน Larsen และ Buss, 2010) นิยามว่า การเห็นคุณค่าในตนเองคือ การประเมินการรับรู้ของตนเองว่าใกล้เคียงกับบุคคลที่เราต้องการจะเป็น หรือห่างไกลจากประเภทของบุคคลที่เราไม่ต้องการจะเป็น ซึ่งเกี่ยวกับคุณค่าของคนทางบวกและทางลบอย่างใดอย่างหนึ่ง

Myers (2010) กล่าวว่าไว้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินคุณค่าของตนเอง โดยรวม เราจะประเมินค่าคุณลักษณะและความสามารถของเรา ซึ่งแนวความคิดของเราจะกำหนดด้วยอิทธิพลหลายประการ ประกอบด้วย บทบาทของตัวเรา การเปรียบเทียบตนเอง และระบุอัตลักษณ์ของเราในสังคมจากการรับรู้ทั้งที่คนอื่นประเมินตัวเรา และประสบการณ์ของเราเอง ทั้งที่ประสบกับความสำเร็จและประสบกับความล้มเหลว

สิรินรัตน์ ศรีสรवल (2547) กล่าวว่าไว้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินจากผลงานหรือความสามารถของบุคคลซึ่งจะนำไปเปรียบเทียบกับคนรอบตัวของบุคคลนั้นๆและการประเมินจะมีทั้งที่บุคคลตระหนักรู้และไม่ตระหนักรู้ นอกจากนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลประสบกับความสำเร็จ และมีความพึงพอใจในตนเอง

ประวีณา ธาดาพรหม (2550) กล่าวว่าไว้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมาจากการที่บุคคลนำความเชื่อของตนเองและประสบการณ์ของตนเองมาประเมินการกระทำของตนหรือตัวตนของตน ซึ่งสิ่งนี้บุคคลประเมินนั้นประเมินไปในทิศทางที่เห็นว่าตนเองน่ายกย่อง มีคุณประโยชน์

จากคำจำกัดความต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เราเป็นคนประเมินตัวเราเองโดยอาศัยประสบการณ์เปรียบเทียบทั้งที่คนอื่นมองเรา และเรามองตนเอง ก่อให้เกิดการเห็นคุณค่าและความสำคัญที่เรามีต่อตัวเราเองว่าเรามีดี มีคุณค่า นำได้รับการยกย่องหรือเชิดชู

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

Gudjonsson และ Singh (1984) มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาทางานวิจัย 3 จุดมุ่งหมายคือ 1. ต้องการหาความเที่ยงของมาตรการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (GSS) โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง เด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายที่อาศัยอยู่ใน Orchard Lodge กับเด็กชายวัยรุ่นทั่วไป 2. ต้องการทดสอบสมมติฐานว่าเด็กวัยรุ่นชายจะถูกชักจูงง่ายโดยเฉพาะเมื่อได้รับแรงกดดันจากผลป้อนกลับทางลบและการชี้นำ 3. ต้องการทดสอบสมมติฐานว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำมีความสัมพันธ์กับการระลึกความจำและการเห็นคุณค่าในตนเอง ศึกษาโดยให้ผู้ร่วมการทดลองจำนวน 31 คน เข้ากระบวนกรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (GSS) จากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะถูกประเมินโดยอาจารย์จำนวน 2 คน ต่อผู้ร่วมการทดลอง 1 คน ซึ่งอาจารย์ที่ประเมินจะมีความคุ้นเคยกับผู้ร่วมการทดลอง การประเมินจะแบ่งออกเป็น 2 อย่างคือ 1.การประเมินการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (Suggestibility Rating Form หรือ SRF) ประกอบด้วยข้อกระทง 7 ข้อ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้ร่วมการทดลอง เช่น ผู้ร่วมการทดลองมีความเป็นไปได้ที่จะทำตามสิ่งชี้นำที่บุคคลากรหรือเพื่อนคนอื่นเสนอให้, ผู้ร่วมการทดลองมีความเป็นไปได้ที่จะปฏิเสธในสิ่งที่ตนเองทำผิดหรือยอมรับในสิ่งที่ตนเองไม่ได้กระทำ เป็นต้น การประเมินจะแบ่งเป็น 5 ช่วง คือ เป็นประจำสม่ำเสมอ (always), เป็นปกติ (usually), บางครั้งบางครั้ง (sometimes), นานๆครั้ง (seldom) โดยค่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้ประเมินทั้ง 2 คน คือ 0.74 และคะแนนทั้งหมดถูกนำไปเทียบเคียงกับการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (GSS) 2. การประเมินพฤติกรรม (Coopersmith Behavior Rating Form หรือ BRF) ที่มีจุดประสงค์วัดการเห็นคุณค่าของตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทง 14 ข้อ แบ่งการประเมินเป็น 5 ช่วง แบบประเมินนี้เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยาของผู้ร่วมการทดลองที่มีต่อความล้มเหลว, ความมั่นใจในตนเองในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ, ความเป็นกันเองกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน, ความต้องการกำลังใจและความมั่นใจ

ผลการศึกษาพบว่าเด็กชายที่กระทำผิดกฎหมายมีการเปลี่ยนคำตอบมากกว่ากลุ่มควบคุมคือกลุ่มเด็กชายวัยรุ่นทั่วไป กล่าวคือ เด็กชายคล้อยตามสิ่งชี้นำสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหลังได้รับผลป้อนกลับทางลบ กล่าวคือคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (shift)ในการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ(GSS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญสูงกับผลรวมคะแนนการประเมินการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (SRF) แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนน SRF กับคะแนนการยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำ (yield) นอกจากนี้ พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเปลี่ยนคำตอบ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1

ต่อมา Singh และ Gudjonsson (1984) ได้ทำการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับผู้ร่วมการทดลองจำนวน 30 คน หลังจากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองทำมาตราจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scales) ซึ่งเกี่ยวข้องกับมโนภาพแห่งตน (self-concept) ประกอบด้วย 3 มโนภาพดังต่อไปนี้ 1.ตัวตนของฉันทที่เป็นโดยทั่วไป (Myself as I am generally) 2.ตัวตนของฉันทระหว่างการ

ทดลอง (Myself during the experiment) 3.ผู้ทดลอง (The experimenter) มาตราวัดนี้จะมีค่าชี้วัดตรงข้ามจำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อจะประกอบด้วยคู่คำคุณศัพท์ และเมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) พบองค์ประกอบที่แตกต่างกันแยกออกเป็น 3 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. องค์ประกอบด้านการประเมิน (evaluative) 2.องค์ประกอบด้านสมรรถภาพ (potency) 3. องค์ประกอบด้านกิจกรรม (activity) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบก็จะจำแนกแตกต่างกันไปตามมโนภาพแห่งตนที่ได้ทำการวิเคราะห์ได้เป็นแต่ละประเภท เช่น ตัวตนของฉันทระหว่างการทำทดลอง ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 คือ องค์ประกอบด้านสมรรถภาพ (potency) ซึ่งมีคำคุณศัพท์ ดี-เลว, แข็งแรง-อ่อนแอ เป็นต้น องค์ประกอบที่ 2 คือ องค์ประกอบด้านกิจกรรม (activity) ซึ่งมีคำคุณศัพท์ ช้า-เร็ว, นุ่มนวล-รุนแรง เป็นต้น

ผลการวิจัยนี้พบว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (yield1 และ shift) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่ำกับองค์ประกอบด้านสมรรถภาพ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในองค์ประกอบด้านการประเมินและด้านกิจกรรม กล่าวคืออิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำจะมีแนวโน้มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้สึกไม่คุ้นชินกับงานหรือกระบวนการชักถาม

Gudjonsson และ Lister (1984) ได้ทำการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 1 (GSS1) กับกลุ่มตัวอย่างผู้ชายจำนวน 25 คน ผู้หญิงจำนวน 25 คน และให้ทำมาตรจำแนกความหมายโดยใช้มาตรเดียวกับการศึกษาของ Singh และ Gudjonsson (1984) นอกจากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองทำมาตรวัดความเชื่อในการควบคุมตน เมื่อนำมาตรวัดจำแนกความหมายมาวิเคราะห์องค์ประกอบ สามารถแยกได้ 3องค์ประกอบ คือ 1. องค์ประกอบด้านอำนาจ (potency) 2. องค์ประกอบด้านความสามารถ (competence) 3. องค์ประกอบด้านการประเมิน (evaluative)

ผลการศึกษาพบว่าผู้ร่วมการทดลองรับรู้ระยะห่างระหว่างตนเองกับผู้วิจัยในมิติของการรับรู้ว่าคุณค่าความสามารถและอำนาจการคล้อยตามสิ่งชี้นำยิ่งมากขึ้น (yield1, shift)

Nurmoja และ Bachmann (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ของการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 2 (GSS2) กับบุคลิกภาพในกลุ่มตัวอย่างชาวเอสโตเนีย โดยผู้ร่วมการทดลองจำนวน 61 คนทำมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Estonian version of the Rosenberg Self-Esteem Scale หรือ ERSES) , มาตรวัดความวิตกกังวล (State-Trait Anxiety Inventory หรือ STAI) และมาตรวัดบุคลิกภาพ (The Revised NEO Personality Inventory หรือ NEC/V4) ต่อมาตอบคำถาม 1 คำถามประเมินตนเองว่ามีระดับการคล้อยตามอยู่ในระดับใด จาก 1 (ฉันทไม่เป็นคนคล้อยตามได้ง่าย) ถึง 5 (ฉันทเป็นคนที่คล้อยตามได้ง่ายมาก) หลังจากนั้นเข้ากระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ 2 (GSS2) ผลการวิจัยพบว่าบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำ, ความวิตกกังวลไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำ และพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับการเห็นคุณค่าในตนเองในการยอมตามสิ่ง

ชั้นนำครั้งที่ 2 และการเปลี่ยนคำตอบแต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเห็นคุณค่าในตนเองในการยอมรับตามสิ่งชั้นนำครั้งที่ 1 กล่าวคือคนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีแนวโน้มคล้อยตามสิ่งชั้นนำโดยเฉพาะเมื่อให้คำถามชั้นนำและให้ผลป้อนกลับทางลบ

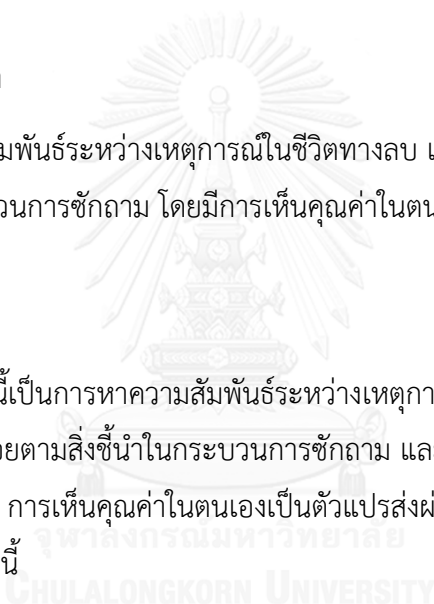
นอกจากนี้การให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินระดับการคล้อยตามสิ่งชั้นนำของตนเองพบว่า ผู้ร่วมการทดลอง 26.2 % ประเมินว่าตนเองเป็นคนที่ไม่คล้อยตามสิ่งชั้นนำ, 60.7% ประเมินว่าตนเองคล้อยตามสิ่งชั้นนำในระดับหนึ่ง และ 11.5% ประเมินว่าตนเองเป็นคนที่คล้อยตามสิ่งชั้นนำได้ง่าย เมื่อนำการประเมินตนเองและการทดลองวัดการคล้อยตามสิ่งชั้นนำมาวิเคราะห์สัมพันธ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมนผลที่ได้แสดงออกมาว่าผู้ร่วมการทดลองไม่สามารถประเมินการคล้อยตามสิ่งชั้นนำของตนเองได้อย่างแม่นยำ

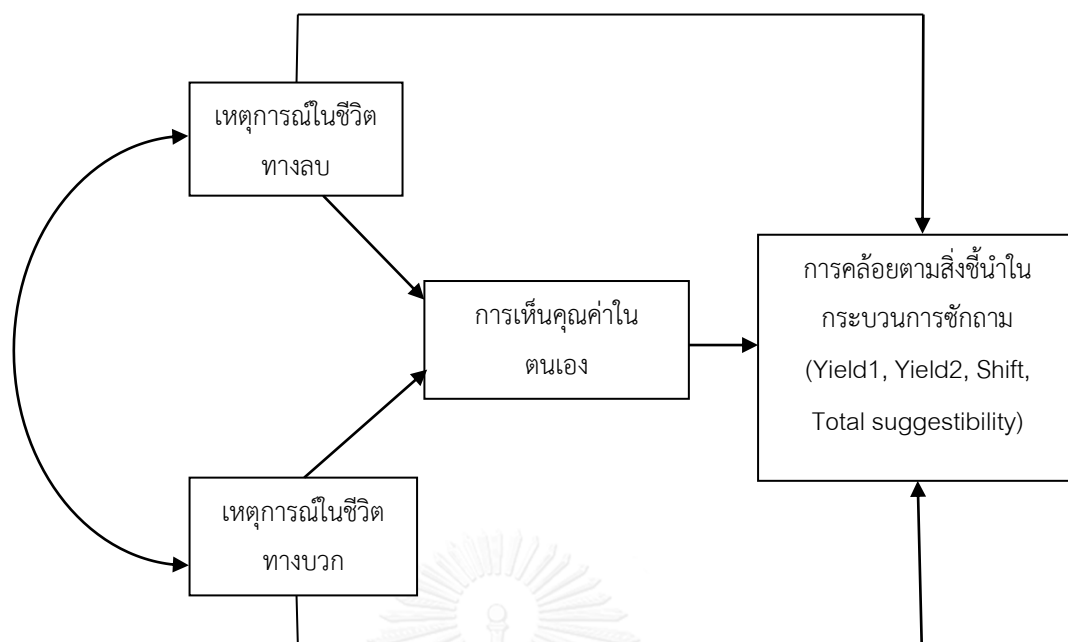
วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชั้นนำในกระบวนการชกถาม โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชั้นนำในกระบวนการชกถาม และตัวแปรที่ผู้วิจัยคิดว่าจะส่งอิทธิพลในความสัมพันธ์ข้างต้นคือ การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งสามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้คำเรียกรวมว่า “การคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม” ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเภทดังต่อไปนี้ 1. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield1) 2. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 (yield2) 3. การเปลี่ยนคำตอบ (shift) 4. การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม (total suggestibility) และในขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะวิเคราะห์แยกเป็น 4 โมเดลตามแต่ละประเภทในลำดับต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ:

1. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (Negative life events)
2. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (Positive life events)

ตัวแปรส่งผ่าน:

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)

ตัวแปรตาม:

การคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม

- การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield 1)
- การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 (yield 2)
- การเปลี่ยนคำตอบ (shift)
- การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม (total suggestibility)

การพัฒนาสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อได้ทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสร้างสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้ Brecker, Olson และ Wiggin (2006) กล่าวว่าประสพการณ์ของบุคคลเป็นแหล่งที่มาชัดเจนของเจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลที่มีประสพการณ์ทางบวกมาก เช่น ประสบความสำเร็จ ได้รับการยกย่องเชิดชู เป็นต้น บุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มที่มีความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าของตนเองในทางบวก ในขณะที่บุคคลที่มีประสพการณ์ในชีวิตทางลบมาก เช่น ประสบกับความล้มเหลว เกิดวิกฤติในชีวิตของตน เป็นต้น บุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มที่มีความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าของตนเองในทางลบ ประสพการณ์ส่วนบุคคลของความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จไม่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ยกตัวอย่างเช่น มิตรภาพ และการได้รับการยอมรับในสังคมช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองและการมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ซึ่งแตกต่างจากการอยู่อย่างโดดเดี่ยวและการถูกปฏิเสธจากสังคมจะเสริมสร้างความสงสัยในตนเองและการมีระดับการเห็นคุณค่าตนเองในระดับต่ำ (Leary & Baumeister, 2000 อ้างถึงใน Brecker, Olson & Wiggin, 2006)

ดังนั้นเหตุการณ์ในชีวิตที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บุคคลที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ซึ่งนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 1 ได้ว่า

สมมติฐานที่ 1 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

Cambell (1990) ได้กล่าวว่าบุคคลที่ยังมีความไม่มั่นใจในโมนภาพแห่งตนยังจะมีความอ่อนไหวต่อสิ่งเร้าภายนอกได้ง่าย โดยในงานวิจัยของ Saunders (2012) ศึกษาบทบาทของการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีผลต่อการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด (misinformation effect) พบว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะคล้อยตามสิ่งชี้นำมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ที่พบว่า ผู้ร่วมการ

ทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้นำต่อคำถามชี้นำมากกว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีคุณค่าในตนเองสูง (Gudjonsson & Lister, 1984; Singh & Gudjonsson, 1984) และในงานวิจัยของ Gudjonsson และ Singh (1984) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเปลี่ยนคำตอบ ซึ่งหมายความว่าหากผู้ถูกสัมภาษณ์มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง การคล้อยตามสิ่งชี้นำจะลดลง ในทางกลับกันหากผู้ถูกสัมภาษณ์มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ การคล้อยตามสิ่งชี้นำจะเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกันส่งผลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้ง่าย ในขณะที่บุคคลที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้ยาก ซึ่งนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 2 ได้ว่า

สมมติฐานที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

จากงานวิจัยของ Lin Zhang, Lui และ Cao (2013) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลที่เป็นตัวแปรส่งผ่านแบบบางส่วนระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ, ความซึมเศร้าและความเหงา นอกจากนี้การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบซึ่งมีอิทธิพลต่อการหลีกเลี่ยงสังคม เหตุการณ์ในชีวิตจึงเป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลที่ผ่านเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมานั้นระดับการเห็นคุณค่าในตนเองจะลดลงและความสามารถในการปรับตัวทางสังคมก็จะลดลงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Kong, Zhao และ You (2013) พบว่า การสนับสนุนทางสังคม (เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก) จะถูกเชื่อมโยงกับการมีสุขภาพที่ดี โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงได้ว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกสามารถมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 3 และ 4 ได้ว่า

สมมติฐานที่ 3 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานที่ 4 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

จากงานวิจัยที่ได้ทบทวนมาพบว่า การที่บุคคลเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ กล่าวคือ บุคคลที่ประสบเหตุการณ์ในชีวิตทางลบหรือมีการรายงานจำนวนเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมากจะคล้อยตามสิ่งชี้นำได้มาก (Drake et al, 2008; Drake, 2010; Drake & Bull, 2011) ซึ่งนำไปสู่การตั้งสมมติฐานข้อที่ 5 ได้ว่า

สมมติฐานที่ 5 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

เมื่อผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำแล้ว เห็นว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบส่งผลให้การคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงอยากจะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำว่าจะมีผลการวิจัยที่มีลักษณะตรงข้ามกันหรือไม่ กล่าวคือ บุคคลที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์ทางลบจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้น้อยกว่าบุคคลที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์ในทางลบหรือไม่อย่างไร ซึ่งนำไปสู่การตั้งสมมติฐานข้อที่ 6 ได้ว่า

สมมติฐานที่ 6 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (Interrogative suggestibility)

การคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามคือ การที่ผู้ร่วมการทดลองยอมเชื่อตามคำถามชี้นำและเปลี่ยนคำตอบหลังได้ผลบ่อนกลับทางลบ ซึ่งภายในกระบวนการคล้อยตามสิ่งชี้นำจะประกอบด้วยประเภทของข้อมูลที่ได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ ดังต่อไปนี้ 1. การระลึกความจำโดยทันที (immediate recall) 2. การระลึกความจำโดยทิ้งระยะเวลา (delayed recall) 3. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield 1) 4. การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 5. การเปลี่ยนคำตอบ (shift) 6. การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม (total suggestibility) โดยรายละเอียดของความหมายในประเภทของข้อมูลที่ได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำสามารถดูได้จากหน้า 10

ในงานวิจัยนี้วัดจากคะแนนจากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม 2 (GSS2) ของ Gudjonsson (1997) โดยผู้วิจัยได้แปลเป็นภาษาไทยรวมทั้งเปลี่ยนชื่อคนเป็นภาษาไทยและเปลี่ยนบริบทจากเล่นสกีเป็นเดินป่าเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยมากขึ้น

หมายเหตุ: ผู้วิจัยขอใช้คำย่อเรียกการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามว่า “การคล้อยตามสิ่งชี้นำ” เพื่อความกระชับในการอ่าน

เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ

เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ หมายถึง เหตุการณ์ในชีวิตหรือประสบการณ์ในชีวิตที่ส่งผลทางลบต่อจิตใจ เช่น การหย่าร้างของพ่อแม่ส่งผลให้ลูกเกิดความโศกเศร้า การที่บุคคลสำคัญในครอบครัวหรือบุคคลที่เราให้ความสำคัญตายจากส่งผลให้เกิดความเสียใจ การที่มีปัญหากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือเพื่อนร่วมงานก่อให้เกิดความขุ่นข้องหมองใจต่อกัน เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้วัดจากคะแนนจากแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตที่ผู้วิจัยพัฒนาต่อจาก Norbeck (1984)

เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก

เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก หมายถึง เหตุการณ์ในชีวิตหรือประสบการณ์ในชีวิตที่ส่งผลทางบวกต่อจิตใจซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต รู้สึกมีความสุขหรือ มีความภาคภูมิใจในตน เช่น การสอบได้คะแนนดี การได้รับรางวัลต่าง ๆ การรู้จักเพื่อนใหม่ ๆ การได้ย้ายถิ่นฐานมาอยู่พร้อมหน้าพร้อมตาร่วมกับครอบครัว เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้วัดจากคะแนนจากแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตที่ผู้วิจัยพัฒนาต่อจาก Norbeck (1984)

การเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่เราเป็นคนประเมินตัวเราเองโดยอาศัยประสบการณ์ต่างๆที่เคยประสบมาในชีวิตมาเปรียบเทียบกับคนอื่นที่มองเรา และที่เรามองตนเอง จนก่อให้เกิดการประเมินผลว่าตัวเรานั้นมีคุณค่าและมีความสำคัญ เกิดความภาคภูมิใจในตน พึงพอใจในตน

ในงานวิจัยนี้วัดจากคะแนนจากมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของ ฟลอยชมพู่ อัครธัญย์ ที่ได้พัฒนาตามแนวคิดของ Rosenberg (1965) ซึ่งมาตรวัดที่จะนำมาใช้มีจำนวน ทั้งสิ้น 10 ข้อ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชี้้นำในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

2. เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการสืบสวน สอบสวน ของประเทศไทยต่อไป

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนาเครื่องมือ

ในขั้นสำรวจเหตุการณ์ในชีวิตของนิสิต เพื่อนำคำตอบของนิสิตมาจัดเรียงความถี่และนำไปสร้างข้อคำถามเพิ่มเติมในแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลกับนิสิตจำนวน 20 คน

นอกจากนี้แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาขึ้นเองต่อจาก Norbeck (1984) เมื่ออยู่ในขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถาม (try out) นำไปให้นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 60 คนตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมในขั้นพัฒนามาตรวัด (Goldstein & Hersen, 1990)

กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวนทั้งหมด 100 คน ซึ่งได้มาจากการที่ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก 10 เท่า (Kline, 1988) ของจำนวนพารามิเตอร์ 10 เส้นทาง แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาดระหว่างเก็บข้อมูลในกรณีที่ไม่ได้ครบ 100 คน ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 20 คน เป็น 120 คน หากในกรณีไม่มีข้อมูลใดผิดพลาดผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณทั้งหมด 120 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาผู้วิจัยทำการขออนุญาตให้ผู้ร่วมการวิจัยจากวิชาเรียนต่างๆมาเข้าร่วมการวิจัยโดยผู้วิจัยขออนุญาตเข้าไปประชาสัมพันธ์จากอาจารย์ประจำรายวิชานั้นๆก่อนหรือนิสิตอื่นๆจากนอกชั้นเรียนที่เป็นนิสิตจุฬาฯ ทั่วไปที่มีความสนใจเข้าร่วมการทดลอง นิสิตที่ต้องการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคล นอกจากนี้นิสิตที่เข้าร่วมการวิจัยไม่จำกัดคณะ เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะอะไรก็ได้

ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่พบว่าเพศมีผลต่อการศึกษา ดังนั้นจึงไม่ต้องกำหนดสัดส่วนของจำนวนชาย-หญิง

เกณฑ์การคัดเข้า คือ นิสิตปริญญาตรี อายุ 18-23 ปี มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียนเป็นภาษาไทยได้ โดยไม่ร่วมนิสิตต่างชาติ

เกณฑ์การคัดออก คือ ไม่ใช่ นิสิตปริญญาตรี อายุ 18-23 ปี ไม่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียนเป็นภาษาไทยได้ (เป็นนิสิตต่างชาติ)

ผู้วิจัยได้รับการอนุมัติให้ใช้สถานที่ตั้งแต่เวลา 9.00 น.- 17.00 น. และวันเสาร์-อาทิตย์ไม่เปิดให้ใช้สถานที่ เมื่อคำนวณแล้วทดลองได้วันละสูงสุดประมาณ 12 คน ใช้เวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 3 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการศึกษาทั้งสิ้น 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต
2. มาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง
3. มาตรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ

1. แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามและมาตรการวัด มีดังต่อไปนี้

1.1 นำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตของ Norbeck (1984) ที่พัฒนามาจาก Sarason, Johnson และ Siegel (1978) จำนวน 82 ข้อ ประกอบด้วยข้อความ 79 ข้อ และให้ผู้ร่วมการทดลองเขียนเหตุการณ์ในชีวิตของตนที่เผชิญมาเพิ่มอีกจำนวน 3 ข้อด้วยตนเอง หลังจากนั้นประเมินอิทธิพลที่เหตุการณ์เหล่านั้นมีต่อชีวิต ผู้วิจัยทำการพิจารณาข้อกระทงที่มีความเหมาะสมกับช่วงชีวิตของนิสิตนำมาแปลความหมายจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และตัดข้อกระทงบางข้อที่มีความไม่เหมาะสมออก หรือสร้างข้อกระทงเพิ่ม โดยข้อคำถามที่เพิ่มมีจำนวน 10 ข้อ คือเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ 5 ข้อ และเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก 5 ข้อ ซึ่งนำมาจากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจเหตุการณ์ในชีวิตของนิสิต ข้อกระทงที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาจากต้นฉบับที่เห็นว่ามีเหมาะสมแก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต มีจำนวนข้อกระทง 45 ข้อ จาก 79 ข้อ ผู้วิจัยตัดข้อที่คิดว่าไม่เหมาะสมแก่ช่วงชีวิตของนิสิตออกทั้งหมด

จำนวน 34 ข้อ โดยข้อกระทงที่ตัดออกเป็นข้อกระทงที่ไม่เหมาะสมกับช่วงชีวิตของนิสิตเช่น มีการหย่าร้าง เริ่มมีอาการหยุดมีประจำเดือน (menopause) เป็นต้น

1.2 ข้อกระทงที่ผู้วิจัยเพิ่มเข้ามาในแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตได้มาจาก ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีคำถามว่า “จงบอกเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ และเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกที่มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจหรือมีผลต่อการดำรงชีวิตของนิสิตซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วหรือเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน” (ดูใน ภาคผนวก ก) ให้นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 20 คนตอบแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) โดยแบบสอบถามเว้นที่ว่างให้ผู้ร่วมการทดลองตอบอย่างละ 10 ข้อ คือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ 10 ข้อ และเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก 10 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อ จากนั้นนำข้อความที่ได้จากการสำรวจมาจัดเรียงความถี่ ข้อความที่อยู่ในลักษณะคำตอบเดียวกันจะนำมาไว้ในความถี่เดียวกัน ผู้วิจัยนำคำตอบที่มีความถี่มากที่สุด 5 คำตอบแรกซึ่งแบ่งเป็นเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ 5 ข้อ และเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก 5 ข้อ มาใช้ตั้งข้อคำถาม รายละเอียดจำนวนข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 20 คนที่ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญมีดังต่อไปนี้

ตาราง 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 20)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	45.00
หญิง	11	55.00
อายุ (ปี)		
18	2	10.00
19	7	35.00
20	2	10.00
21	2	10.00
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	7	35.00
ชั้นปีการศึกษา		
ปีที่ 1	8	40.00
ปีที่ 2	3	15.00
ปีที่ 3	3	15.00
ปีที่ 4	4	20.00
มากกว่าชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป	2	10.00
คณะ		
สหเวชศาสตร์	1	5.00
ครุศาสตร์	13	65.00
นิเทศศาสตร์	1	5.00

ตาราง 1 (ต่อ)

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 20)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะ		
วิศวกรรมศาสตร์	2	10.00
วิทยาศาสตร์	1	5.00
เศรษฐศาสตร์	1	5.00
แพทยศาสตร์	1	5.00

ข้อกระทงที่ผู้วิจัยเพิ่มเข้ามาในแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตที่ได้จากการนำไปสำรวจนิสิตกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน โดยมีข้อกระทงเหตุการณ์ทางบวกเพิ่มขึ้นจำนวน 5 ข้อ และเหตุการณ์ทางลบเพิ่มขึ้นจำนวน 5 ข้อ ซึ่งข้อกระทงได้มาจากการนับเอาความถี่สูงสุด 5 ข้อแรก ข้อกระทงที่เพิ่มเข้ามามีดังต่อไปนี้

ตาราง 2

จำนวนความถี่, ร้อยละของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกที่เพิ่มเข้ามาในแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

ข้อ	เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก	จำนวน(ความถี่)	ร้อยละ
1	การได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆกับทางสถาบันการศึกษา (เช่น ไปค่ายต่างๆ, การได้เป็นนักกีฬา)	12	32.43
2	การมีสังคมรอบข้างที่ดีหรือการมีเพื่อนที่ดี	10	27.03
3	การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (เช่น พ่อแม่คอยดูแลห่วงใย, ญาติพี่น้องให้การช่วยเหลือ, การมีคนวางใจให้คำปรึกษา ฯลฯ)	7	18.92
4	สอบได้คะแนนดีขึ้น/มีผลการเรียนที่ดี	6	16.22
5	การได้มีอิสระในการดำเนินชีวิต	5	13.51

ตาราง 3

จำนวนความถี่, ร้อยละของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบที่เพิ่มเข้ามาในแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

ข้อ	เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ	จำนวน(ความถี่)	ร้อยละ
1	สอบได้คะแนนน้อย/คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)/มีผลการเรียนไม่ดี	15	25.42
2	มีการชุมนุมทางด้านการเมือง	9	15.25
3	การทะเลาะกับเพื่อน	9	15.25
4	การทะเลาะกับพ่อแม่	4	6.78
5	การเกิดความไม่เข้าใจกับผู้อื่น/การถูกเข้าใจผิด	3	5.08

1.3 นำข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตที่ได้เพิ่มข้อกระทงและตัดข้อกระทงแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์ ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกรณ์วานิช พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.4 นำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตให้ผู้ร่วมการทดลองประเมิน โดยลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 55 ข้อ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ประเมินเองว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในชีวิตของตนเป็นเหตุการณ์ทางบวกหรือเหตุการณ์ทางลบและมีช่องว่างให้ผู้ร่วมการทดลองเขียนเหตุการณ์ในชีวิตของตนเองลงไปเอง จำนวน 5 ข้อ โดยข้อความที่มีให้เกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตด้านต่างๆ และให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินว่าเหตุการณ์เหล่านั้นมีอิทธิพลต่อตนเองในด้านบวก (ดี) หรือ ด้านลบ (เลวร้าย) และอยู่ในระดับใด โดยข้อความที่ผู้ร่วมการทดลองเขียนลงไปเองก็ประเมินในรูปแบบเดียวกัน ดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง ไม่มีอิทธิพลเลย
- 2 หมายถึง มีอิทธิพลอยู่บ้าง
- 3 หมายถึง มีอิทธิพลปานกลาง
- 4 หมายถึง มีอิทธิพลอย่างมาก

หมายเหตุ: ผู้วิจัยเปลี่ยนเกณฑ์การให้คะแนนจากเดิม (ต้นฉบับ) เนื่องจากข้อที่ผู้ร่วมวิจัยไม่ตอบให้คะแนน 0 คะแนน

- 0 หมายถึง ไม่มีอิทธิพลเลย เป็น 1 หมายถึง ไม่มีอิทธิพลเลย
- 1 หมายถึง มีอิทธิพลอยู่บ้าง เป็น 2 หมายถึง มีอิทธิพลอยู่บ้าง
- 2 หมายถึง มีอิทธิพลปานกลาง เป็น 3 หมายถึง มีอิทธิพลปานกลาง
- 3 หมายถึง มีอิทธิพลอย่างมาก เป็น 4 หมายถึง มีอิทธิพลอย่างมาก

การแปลผล

ยิ่งผู้ร่วมการวิจัยมีคะแนนในด้านเลวร้ายสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการวิจัยมีเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสูงขึ้นตามไปด้วย

ยิ่งผู้ร่วมการวิจัยมีคะแนนในด้านดีสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการวิจัยมีเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกสูงขึ้นตามไปด้วย

หมายเหตุ: เกณฑ์ในการตัดสินเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีเกณฑ์คือ ยิ่งผู้ร่วมการวิจัยมีคะแนนด้านเลวร้ายสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการวิจัยมีเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสูงขึ้นตามไปด้วย เกณฑ์การตัดสินไม่ได้แบ่งกลุ่มเหตุการณ์ในชีวิตทางลบว่ามีระดับสูง กลาง หรือต่ำ แต่การวิเคราะห์วิเคราะห์ในเชิงหาสหสัมพันธ์ ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดไว้ว่าคะแนนเท่าไรจึงถือว่ามีเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสูง แต่หากผู้ร่วมการวิจัยคนใดที่มีคะแนนสูงผิดปกติมากๆหรือมีความกังวลกับคะแนนที่ได้รับ ผู้วิจัยมีวิธีการช่วยเหลือคือ แนะนำให้ไปรับคำปรึกษาที่ศูนย์สุขภาพทางจิต คณะจิตวิทยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างข้อกระทงที่ใช้

1. มีโรคประจำตัวหรือความเจ็บป่วย
2. มีพฤติกรรมมารกนที่เปลี่ยนแปลง
3. มีพฤติกรรมมารกนที่เปลี่ยนแปลง

ตาราง 4

รูปแบบตัวอย่างแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

เหตุการณ์	ประเภทของ อิทธิพล		อิทธิพลที่มีต่อชีวิตคุณ			
			ไม่มี อิทธิพล เลย	มีอิทธิพล อยู่บ้าง	มีอิทธิพล ปานกลาง	มีอิทธิพล อย่างมาก
			1	2	3	4
1. มีโรคประจำตัวหรือ ความเจ็บป่วย	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
2. มีพฤติกรรมการกินที่ เปลี่ยนแปลง	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
3. มีพฤติกรรมการนอน ที่เปลี่ยนแปลง	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4

วิธีการคำนวณคะแนน

- ก. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ: นำผลการประเมินอิทธิพลในข้อกระทงที่เกี่ยวข้องกับ
เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (เลวร้าย) มารวมกัน
- ข. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก: นำผลการประเมินอิทธิพลในข้อกระทงที่เกี่ยวข้อง
กับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (ดี) มารวมกัน

คำชี้แจง : หากผู้ร่วมการทดลองเขียนเหตุการณ์ในชีวิตเพิ่ม (ข้อ 56-60) ให้ตรวจสอบดูว่า
ข้อความที่เขียนเพิ่มมีเนื้อความหรือความหมายที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกันกับเหตุการณ์ที่อยู่ในข้อ
1-55 หรือไม่ หากข้อที่ให้ผู้ร่วมการทดลองเขียนเพิ่มเองมีเนื้อความหรือความหมายที่คล้ายคลึงหรือ
เหมือนกันกับเหตุการณ์ที่อยู่ในข้อ 1-55 ผู้ทดลองเลือกคิดคะแนนจากข้อที่ผู้ร่วมการทดลองเขียน
เพิ่มเอง เพื่อป้องกันการให้คะแนนสองเท่าของเหตุการณ์เดียวกัน

หมายเหตุ: เหตุการณ์ที่ผู้ร่วมการวิจัยไม่เคยประสบมาก่อนและเว้นว่างไว้ในแบบสอบถาม ไม่
นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

1.5 นำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตไปให้กลุ่มตัวอย่างชั้นพัฒนาเครื่องมือ จำนวน 60 คน
ตอบ โดยเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800202

จิตวิทยาในชีวิตและการทำงาน ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556 ซึ่งผู้วิจัยได้ขออนุญาต
อาจารย์ประจำวิชาแล้วและเก็บข้อมูลท้ายคาบเรียน รายละเอียด ดังตาราง 5

ตาราง 5

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตจำแนกตามลักษณะพื้นฐาน
ต่างๆ (N= 60)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	35	58.30
หญิง	25	41.70
อายุ (ปี)		
18	5	8.30
19	22	36.70
20	18	30.00
21	11	18.30
22	3	5.00
มากกว่า 22 ปีขึ้นไป	1	1.70
ชั้นปีการศึกษา		
ปีที่ 1	20	33.30
ปีที่ 2	20	33.30
ปีที่ 3	15	25.00
ปีที่ 4	5	8.30
คณะ		
แพทยศาสตร์	16	26.70
นิเทศศาสตร์	2	3.30
วิทยาศาสตร์	5	8.30

ตาราง 5 (ต่อ)

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N=60)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะ		
สหเวชศาสตร์	3	5.00
เศรษฐศาสตร์	3	5.00
รัฐศาสตร์	1	1.70
ครุศาสตร์	3	5.00
วิศวกรรมศาสตร์	27	45.00

1.6 นำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีการวัดซ้ำ (test-retest) โดยผู้วิจัยนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800202 จิตวิทยาในชีวิตและการทำงาน ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556 หลังจากนั้น 2 สัปดาห์ นำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตให้กลุ่มตัวอย่างเดิม 60 คน ตอบ ผลที่ได้พบว่าแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตเมื่อนำการวัดทั้งสองครั้งมาหาค่าสหสัมพันธ์พบว่า การวัดทั้งสองครั้งนั้นมีสหสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามมีรายละเอียดในตาราง 1 (ภาคผนวก ค)

ในการทดสอบสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาครั้งแรกได้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาของอิทธิพลทั้งหมดของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกเท่ากับ .94 ส่วนการวัดครั้งที่ 2 ซึ่งมีระยะห่างการวัดห่างกัน 2 สัปดาห์ได้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาของอิทธิพลทั้งหมดของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกเท่ากับ .96 ดังตาราง 2 (ภาคผนวก ค) เมื่อนำมาหาค่าความเที่ยงกับข้อมูลจริงได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .87

1.7 วิเคราะห์ความตรง (validity) ของแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต โดยวิธีหาความตรงร่วมสมัย (Concurrent validity) ซึ่งนำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต โดยนำเอาเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมาหาค่าสหสัมพันธ์กับแบบวัดความวิตกกังวลของ นันทินี ศุภมงคล (2547) ที่ได้พัฒนาจาก มาลาตี รุ่งเรืองศิริพันธ์ (2542) ซึ่งพัฒนาและแปลจาก Spielberg และคณะ (1983 อ้างถึงใน นันทินี ศุภมงคล, 2547) โดยแบบวัดมีทั้งหมด 40 ข้อ

Sarason, Johnson และ Siegel (1978) ได้นำแบบสำรวจประสบการณ์ในชีวิต (Life Experience Survey, LES) มาหาค่าสหสัมพันธ์กับความวิตกกังวล (State-Trait Anxiety) ผลที่ได้คือ คะแนนการเปลี่ยนแปลงในชีวิตทางลบ (negative change) มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ (State anxiety) และลักษณะนิสัยวิตกกังวล (Trait Anxiety) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่คะแนนการเปลี่ยนแปลงในชีวิตทางบวกไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการวัดครั้งนี้ และจากงานวิจัยอื่นๆที่ผ่านมาพบว่า เหตุการณ์ตึงเครียดในชีวิตหรือเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีความเชื่อมโยงกับการเพิ่มความเสี่ยงของการมีปัญหาทางสุขภาพจิต เช่น ความวิตกกังวลและความซึมเศร้า (Bifulcon, Bernazzani, Moran, & Ball, 2000) นอกจากนี้ Peng et al. (2012) พบว่าปัญหาสุขภาพจิต (โรคที่มีอาการทางกายหลาย ๆ อย่าง เป็นเวลานานหลายปี พฤติกรรมเจ้าระเบียบ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่อ่อนไหว อาการซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความไม่เป็นมิตร อาการกลัวแบบไม่สมเหตุสมผล ความหวาดระแวง และภาวะโรคจิต) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและความไม่มั่นคงทางอารมณ์ ในขณะที่ปัญหาสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับการสนับสนุนทางสังคม บุคลิกภาพแบบเปิดเผยและการฟื้นฟูพลัง

จากงานวิจัยที่ผ่านมาจึงสรุปได้ว่าบุคคลที่ประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีแนวโน้มมีโอกาสประสบกับภาวะวิตกกังวลได้ กล่าวคือยิ่งบุคคลประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมากยิ่งมีแนวโน้มมีคะแนนของความวิตกกังวลสูง ส่วนบุคคลที่ประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมากยิ่งมีแนวโน้มมีคะแนนของความวิตกกังวลต่ำ

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตที่ได้จากการเก็บข้อมูลในครั้งที่ 2 มาหาค่าสหสัมพันธ์กับแบบวัดความวิตกกังวลของ นันทินี สุขมงคล (2547) ที่เก็บข้อมูลพร้อมกันในครั้งนี้ พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะนิสัยวิตกกังวล (Trait Anxiety) เท่ากับ .27 ที่ระดับ .05 และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ (State anxiety) เท่ากับ .29 ที่ระดับ .05 และ ในทางตรงกันข้ามเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะนิสัยวิตกกังวล (Trait Anxiety) และความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ (State anxiety) ดังตาราง 3 (ภาคผนวก ค)

2. มาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง

ผู้วิจัยนำมาตรการเห็นคุณค่าในตนเองของ พลอยชมพู อัครธัญญ์ (2555) ที่แปลและพัฒนาตามแนวคิดของ Rosenberg (1965) มาใช้ มีจำนวน 10 ข้อ โดยเป็น Unidimension คุณภาพของเครื่องมือตรวจสอบความเที่ยงของมาตรวัดโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลรวมของข้อกระทงอื่นๆ ข้อกระทงทั้งหมดผ่านการวิเคราะห์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาเท่ากับ .73 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และเมื่อนำมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟากับข้อมูลจริงได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาเท่ากับ .83

ข้อกระทงทางบวก ประกอบด้วย ข้อกระทงที่ 1, 2, 4, 6 และ 7

ข้อกระทงทางลบ ประกอบด้วย ข้อกระทงที่ 3, 5, 8, 9 และ 10

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อกระทงทางบวกได้ 1 คะแนน ถ้าผู้ร่วมการวิจัยตอบ 1 และได้ 4 คะแนนถ้าผู้ร่วมการวิจัยตอบ 4 ซึ่งในทางตรงกันข้ามข้อกระทงทางลบหากผู้ร่วมการทดลองตอบ 1 ได้ 4 คะแนน และถ้าผู้ร่วมการทดลองตอบ 4 ได้ 1 คะแนน ผู้วิจัยทำการกลับคะแนนให้เป็นในลักษณะตรงข้ามกัน คะแนนของผู้ร่วมการทดลองแต่ละคนได้รับการคำนวณจากผลรวมคะแนนที่ผู้ร่วมการวิจัยได้ตอบคำถามทุกข้อรวมกัน

การแปลผลคะแนน

ยิ่งผู้ร่วมการวิจัยมีคะแนนสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการวิจัยมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นตามไปด้วย

หมายเหตุ: เกณฑ์ในการตัดสินการกำหนดคุณค่าในตนเองมีเกณฑ์คือ ยิ่งผู้ร่วมการวิจัยมีคะแนนสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการวิจัยมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นตามไปด้วย เกณฑ์การตัดสินไม่ได้แบ่งกลุ่มการเห็นคุณค่าในตนเองว่ามีระดับสูง กลาง หรือต่ำ แต่การวิเคราะห์วิเคราะห์ในเชิงสหสัมพันธ์ ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดไว้ว่าคะแนนเท่าไรจึงถือว่ามีค่าเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ แต่หากผู้ร่วมการวิจัยคนใดที่มีคะแนนต่ำผิดปกติมากๆหรือมีความกังวลกับคะแนนที่ได้รับ ผู้วิจัยมีวิธีการช่วยเหลือคือ แนะนำให้ไปรับคำปรึกษาที่ศูนย์สุขภาพทางจิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. มาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม

ผู้วิจัยนำมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม 2 (GSS2) ของ Gudjonsson (1997) มาแปลเป็นภาษาไทย ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง 40 วลี และข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยเปลี่ยนชื่อคนจากเดิมภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและเปลี่ยนบริบทจากเล่นสกีเป็นเดินป่าเพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมไทยมากขึ้น จากนั้นนำเนื้อเรื่องที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของภาษาและเนื้อหาโดยละเอียด ค่าเฉลี่ยของการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะโดยรวมมีค่าสูงสุดในประเภทของการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม ($M = 10.47$, $SD = 5.02$) รองลงมาคือการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 ($M = 7.50$, $SD = 3.49$) การเปลี่ยนคำตอบ ($M = 6.02$, $SD = 2.90$) และการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 ($M = 4.45$, $SD = 3.07$)

นอกจากนี้ ในการทดสอบความเที่ยงของมาตรวัดผู้วิจัยทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างจริงซึ่งได้ค่าความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาของการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบและการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะโดยรวมเท่ากับ .77, .79, .57, .77 ตามลำดับ โดยจำนวนข้อกระทงที่นำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาจะใช้จำนวนตามแนวคิดของ Gudjonsson (1997) ดังตาราง 6

ตาราง 6

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนข้อกระทงและสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาของมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม ($N = 119$)

ประเภทของการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะ	M	SD	จำนวนข้อ	α
Yield 1	4.45	3.07	15	.77
Yield 2	7.50	3.49	15	.79
Shift	6.02	2.90	20	.57
Total Suggestibility	10.47	5.02	35	.77

ขั้นตอนการทดลองและการเก็บข้อมูล

1. ผู้ทดลองแนะนำตัวกับนิสิตและแสดงความต้องการขอความร่วมมือจากนิสิต
2. ให้นิสิตที่มีความยินดีเข้าร่วมการทดลอง เข้าสู่กระบวนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้้นำ โดยผู้วิจัยแจ้งแก่ผู้ร่วมการทดลองว่าสิ่งที่กำลังจะทำการทดลองคือการทดสอบความทรงจำ
3. ผู้ร่วมการทดลองฟังเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์เหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นกับสามีภรรยาคนหนึ่ง แบ่งเป็น 40 วลี (ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเพียงบางส่วน) ซึ่งบันทึกเป็นเทปเสียงและผู้ร่วมการทดลองฟังด้วยหูฟังโดยเรื่องราวมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

ทับทิมและเปรม / เป็นคู่แต่งงานที่มีความสุข / พวกเขามีอายุราวสามสิบกว่าปี / ทั้งคู่มีลูกด้วยกัน 3 คน / เป็นผู้ชาย 2 คน / และเป็นผู้หญิง 1 คน / พวกเขาอาศัยอยู่ในบ้านชั้นเดียวหลังเล็กๆ / ที่มีสระว่ายน้ำ / ภายในสวน / เปรมทำงานในธนาคาร / และทับทิมทำงานในร้านขายหนังสือ / กับพี่สาวของเธอ / ชื่อราตรี / เช้า / วันอังคาร / ในเดือนกรกฎาคม.....

4. ผู้ทดลองนำกระดาษ A4 จำนวน 1 แผ่นให้แก่ผู้ร่วมการทดลอง และแจ้งแก่ผู้ร่วมการทดลองว่าให้เขียนสิ่งที่ผู้ร่วมการทดลองจดจำได้ โดยให้เวลาในการระลึกเป็นเวลาประมาณ 5 นาที (immediate recall)

5. เมื่อผู้ร่วมการทดลองระลึกเรื่องราวในช่วงการระลึกเรื่องราวโดยทันที (immediate recall) แล้ว หลังจากนั้นผู้ทดลองจะทิ้งระยะเวลาเป็นเวลาประมาณ 20 นาที (delayed recall) ในช่วงระหว่างการทำทิ้งระยะเวลานี้ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตและมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการทิ้งช่วงระยะเวลาจาก 50 นาที เป็น 20 นาที เพื่อความรวดเร็วในการทดลองและเพื่อไม่ใช้เวลามากเกินไป

โดย Smeets, Leppink, Jelicic, and Merckelbach (2009) ได้ทดสอบว่ามาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้ นำในรูปแบบสั้น (shortened versions) เมื่อนำมาใช้วัดการคล้อยตามสิ่งชี้ นำจะได้ผลที่คล้ายคลึงกับมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้ นำต้นฉบับหรือไม่ การทดลองแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มมาตรฐาน (standard group) 2. กลุ่มที่ไม่มีการทิ้งช่วงเวลาและมีการระลึกโดยทันที (no delay/immediate recall group) 3. กลุ่มที่ไม่มีการทิ้งช่วงเวลาและไม่มีการระลึก (no delay/no recall group) 4. กลุ่มที่มีการทิ้งช่วงระยะเวลาและไม่มีการระลึก (delay/ no recall group) ผลการศึกษาคือไม่พบความแตกต่างระหว่างคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้ นำที่ได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้ นำรูปแบบสั้นกับคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้ นำที่ได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้ นำมาตรฐาน

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อความรวดเร็วและไม่ใช้เวลาในการทดลองแต่ละครั้งมากเกินไปจึงทำการลดช่วงทิ้งระยะเวลาในการระลึกเรื่องราวเป็น 20 นาที จาก 50 นาที เนื่องจากมีงานวิจัยที่ผ่าน

มาข้างต้นพบว่าไม่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในช่วงที่ระยะเวลาเพื่อระลึกเรื่องราวถึง 50 นาที ซึ่งผลการวิจัยก็ไม่พบความแตกต่างแต่อย่างใด

6.เมื่อตอบแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตและมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเสร็จ ผู้ทดลองถามคำถามแก่ผู้ร่วมการทดลอง โดยแจ้งว่าให้ผู้ร่วมการทดลองพยายามตอบคำถามที่ได้ฟังเรื่องราวที่ผ่านมาให้ถูกต้องมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ทดลองทำการเขียนคำตอบของผู้ร่วมการทดลองลงในกระดาษอีกแผ่นและทำการคำนวณคะแนนการยอมเชื่อตามสิ่งชี้้นำครั้งที่ 1 (yield 1)

7.ผู้ทดลองให้ผลป้อนกลับทางลบ (negative feedback) แก่ผู้ร่วมการทดลองว่า ผู้ร่วมการทดลองตอบคำถามผิดหลายข้อดังนั้นผู้ทดลองให้โอกาสตอบใหม่อีกครั้ง

8.ผู้ทดลองถามคำถามเดิมซ้ำทั้ง 20 ข้อและให้ผู้ร่วมการทดลองตอบ จากนั้นผู้ทดลองเขียนคำตอบของผู้ร่วมการทดลองอีกครั้งลงในกระดาษใบเดิม ต่อมาผู้ทดลองคำนวณคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 2 (yield 2) และคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (shift)

9.เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้ทดลองเปิดเผยสิ่งที่ต้องการจะศึกษาที่แท้จริงให้ผู้ร่วมการทดลองรับรู้ ขอความร่วมมือให้ผู้ร่วมการทดลองไม่เปิดเผยถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องทดลองสู่ภายนอก และหากผู้ร่วมการทดลองมีข้อสงสัยใดสามารถสอบถามผู้ทดลองได้

หมายเหตุ: งานวิจัยครั้งนี้มีความเสี่ยงคือ การให้ผลป้อนกลับทางลบว่าตอบผิดจำนวนมาก ต้องถามคำถามอีกครั้ง ตามรูปแบบมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้้นำในกระบวนการซักถาม (GSS) ของ Gudjonsson อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะเฉลยวัตถุประสงค์ (debrief) ท้ายการทดลองและให้ความมั่นใจว่าความจำของผู้ร่วมการทดลองปกติ การให้ผลป้อนกลับทางลบเป็นแค่เพียงส่วนหนึ่งของการทดลองเท่านั้น นอกจากนี้ประโยชน์ที่ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะได้รับคือ เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

จากขั้นตอนทั้งหมดข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นแผนผังได้ดังภาพที่ 2 ต่อไปนี้

ภาพ 3 ขั้นตอนการทดลองและการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ตรวจสอบผลของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชี้้นำโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน ด้วยการวิเคราะห์อิทธิพล (Path analysis) ด้วยโปรแกรม Linear Structure Relationship (LISREL) แบบมีตัวแปรแฝง (latent variables) รวม 4 โมเดล แยกตามตัวแปรตามในโมเดล 4 ตัวแปร คือ การยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ และการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ตัวแปรแฝงแต่ละตัวมีตัวบ่งชี้เป็นตัวแปรสังเกตได้เพียงตัวเดียว ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้การกำหนดค่าประมาณพารามิเตอร์ความแปรปรวนของเทอมความคลาดเคลื่อนค่าเท่ากับ (1-ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้)(ความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้) ตามวิธีของ Joreskogs และ Sorbom (1996-2001)

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน” ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (POS)

เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (NEG)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (SELF)

การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 1 (Y_1)

การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 2 (Y_2)

การเปลี่ยนคำตอบ (SHI)

การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะโดยรวม (TOT)

ค่ามัธยฐานเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คะแนนต่ำสุด (Min) คะแนนสูงสุด (Max)

ค่าสถิติไคร้-สแควร์ (χ^2) ค่าองศาอิสระ (df) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)

ดัชนีวัดความกลมกลืนปรับแก้แล้ว (AGFI) ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR)

ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA), ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ns)

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้อมูลของผู้ร่วมการวิจัยที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มีทั้งหมด 119 คน ตัดออกไป 1 คน จาก 120 คนเนื่องจากพบว่ามีข้อมูลสุดโต่งอยู่ 1 คน โดยมีค่าสูงสุดของ Mahalanobis distance อยู่ที่ 27.388 ซึ่งเกินค่าวิกฤต $\chi^2 (7) = 24.322$ ที่ระดับ .001 (Tabachnick & Fidell, 2013) แบ่งเป็น เพศชาย 40 คน เพศหญิง 79 คน มีอายุระหว่าง 18-23 ปี เป็นนิสิตปริญญาตรีจากคณะต่างๆใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมาจากนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 2225101 KOREAN 1 ภาษาเกาหลี 1 และนิสิตปริญญาตรีคณะต่างๆของจุฬาฯ ที่สนใจเข้าร่วม ดังตาราง 7

ตาราง 7

ลักษณะทางประชากรของผู้ร่วมการวิจัย (N = 119)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	40	33.60
หญิง	79	66.40
อายุ (ปี)		
18	5	4.20
19	29	24.40
20	34	28.60
21	26	21.80
22	23	19.30
23	2	1.70
ชั้นปีการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	17	14.30
ชั้นปีที่ 2	45	37.80
ชั้นปีที่ 3	17	14.30
ชั้นปีที่ 4	39	32.80
ชั้นปีที่ 5	1	0.80

ตาราง 7 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้ร่วมการวิจัย (N = 119)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
คณะ		
อักษรศาสตร์	32	26.90
พาณิชศาสตร์และการบัญชี	6	5.00
วิทยาศาสตร์และการกีฬา	7	5.90
วิทยาศาสตร์	13	10.90
นิเทศศาสตร์	4	3.40
สหเวชศาสตร์	1	0.80
รัฐศาสตร์	11	9.20
ครุศาสตร์	34	28.60
วิศวกรรมศาสตร์	5	4.20
เภสัชศาสตร์	4	3.40
เศรษฐศาสตร์	2	1.70

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบหาค่าสุดโต่ง (outlier) โดยผู้วิจัยนำตัวแปรทั้ง 7 ตัว คือ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ การเห็นคุณค่าในตนเอง การยอมเชื่อตาม คำถามชั้นนำครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบและการคล้อยตามสิ่งชั้นนำ โดยรวมมาวิเคราะห์ พบว่ามีข้อมูลสุดโต่งอยู่ 1 คน โดยมีค่าสูงสุดของ Mahalanobis distance อยู่ที่ 27.388 ซึ่งเกินค่าวิกฤต $\chi^2 (7) = 24.322$ ที่ระดับ .001 (Tabachnick & Fidell, 2013) ดังที่ได้กล่าวข้างต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดข้อมูลที่มีค่าสุดโต่งออกไป 1 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจาก 119 คน มาตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลว่าปกติหรือไม่ (normal distribution) โดยได้ตรวจสอบดูจากค่าความโด่ง (Kurtosis) จากสมการ $Z_{kurtosis} = \frac{S - 0}{SE_{kurtosis}}$ และค่าความเบ้ (Skewness) จากสมการ $Z_{skewness} = \frac{S - 0}{SE_{skewness}}$ พบว่าตัวแปรการยอมเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 (yield1) มีค่าความเบ้เท่ากับ

3.05 ซึ่งหากเกิน 1.96 ($p < .05$) แสดงว่าข้อมูลมีการเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง (moderate) (Field, 2009) ส่วนค่าความโด่งไม่มีตัวแปรใดที่เกิน 1.96

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 7 ตัว คือ เมื่อนำมาวิเคราะห์สถิติบรรยายพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกค่อนข้างสูง ($M = 3.00, SD = 0.39$) รองลงมา คือคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเอง ($M = 3.07, SD = 0.50$) คะแนนเฉลี่ยเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ ($M = 2.62, SD = 0.44$) คะแนนเฉลี่ยการยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 2 ($M = 0.50, SD = 0.23$) ส่วนคะแนนเฉลี่ยการยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 1 ($M = 0.30, SD = 0.20$) คะแนนเฉลี่ยการเปลี่ยนคำตอบ ($M = 0.30, SD = 0.14$) คะแนนเฉลี่ยการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม ($M = 0.30, SD = 0.14$) มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากัน ดังตาราง 8

ตาราง 8

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในงานวิจัย ($N = 119$)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD
เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก	1.90	3.85	3.00	0.39
เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ	1.69	3.63	2.62	0.44
การเห็นคุณค่าในตนเอง	1.40	4.00	3.07	0.50
การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1	0.00	0.93	0.30	0.20
การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2	0.00	0.93	0.50	0.23
การเปลี่ยนคำตอบ	0.00	0.70	0.30	0.14
การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม	0.00	0.69	0.30	0.14

หมายเหตุ : การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้ค่าเฉลี่ยของตัวแปรทุกตัวเนื่องจากเหตุการณ์ในชีวิตของผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนมีไม่เท่ากันจึงต้องคิดเป็นค่าเฉลี่ยเพื่อให้คะแนนที่จะนำมาวิเคราะห์เป็นมาตรฐานเดียวกัน ฉะนั้นเมื่อมีตัวแปรเหตุการณ์ในชีวิต (ทางบวกและทางลบ) คิดเป็นค่าเฉลี่ยตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยจึงใช้ค่าเฉลี่ยด้วยเช่นกัน

ผู้วิจัยนำตัวแปรทุกตัวที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยมาหาค่าสหสัมพันธ์กันพบว่า ตัวแปรมีทั้งความสัมพันธ์กันทั้งทางบวกและทางลบแตกต่างกันไปในแต่ละคู่ ตัวแปรเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีความสัมพันธ์ทางลบกับตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองมากเมื่อเทียบกับตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองกับการยอมเชื่อตามสิ่งชี้้นำครั้งที่ 1 นอกจากนั้นตัวแปรการยอมเชื่อตามสิ่งชี้้นำครั้งที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้้นำโดยรวมมากเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรเหตุการณ์ในชีวิตทางลบกับตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้้นำโดยรวม ดังตาราง 9

ตาราง 9

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	เหตุการณ์ ในชีวิต ทางบวก	เหตุการณ์ ในชีวิต ทางลบ	การเห็น คุณค่าใน ตนเอง	การยอม เชื่อตาม คำถาม ชี้้นำครั้งที่ 1	การยอม เชื่อตาม คำถาม ชี้้นำครั้งที่ 2	การ เปลี่ยน คำตอบ	การคล้อย ตามสิ่งชี้นำ โดยรวม
เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก	(.87)						
เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ	.49**	(.87)					
การเห็นคุณค่าในตนเอง	.16*	-.25**	(.88)				
การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1	-.08	.20*	-.18*	(.77)			
การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2	-.14	.02	-.12	.75**	(.79)		
การเปลี่ยนคำตอบ	-.04	.06	-.14	.41**	.72**	(.57)	
การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม	-.07	.15*	-.19*	.85**	.87**	.83**	(.77)
<i>M</i>	3.00	2.62	3.07	.30	.50	.30	.30
<i>S.D.</i>	.39	.44	.50	.20	.23	.14	.14

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ สัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัด

* $p < .05$. ** $p < .01$.

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ด้วยโปรแกรม ลิสเรล เวอร์ชัน 8.72 โดยสมมติฐานการวิจัยของการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

สมมติฐานที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม

สมมติฐานที่ 3 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานที่ 4 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานที่ 5 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม

สมมติฐานที่ 6 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม

โมเดลการวิเคราะห์อิทธิพลมีตัวแปรแฝงภายนอก คือ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก (POSITIVE EVENTS) และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ (NEGATIVE EVENTS)

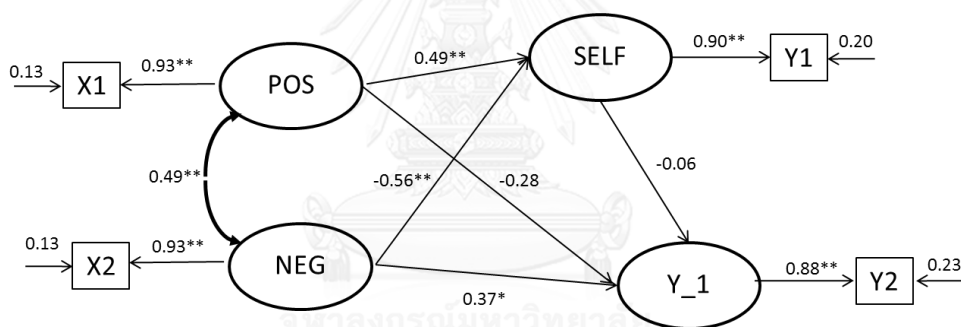
ตัวแปรตาม คือการเห็นคุณค่าในตนเอง (SELF-ESTEEM) การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม (YIELD1, YIELD2, SHIFT, TOTAL SUGGESTIBILITY)

ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์อิทธิพล

ผู้วิจัยวิเคราะห์โมเดลแยกกันในส่วนของตัวเองแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ประกอบด้วย การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 (yield1) การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2 (yield2) การเปลี่ยนคำตอบ (shift) และการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม (total suggestibility)

โมเดลการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1

ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์อิทธิพลของการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์มีค่าเท่ากับ 0.73 ดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.97 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือเท่ากับ 0.01 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

$$\chi^2 = 0.73, df = 1, p = 0.39, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.00$$

ภาพ 4 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1: yield

1

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 พบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองโดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = 0.49$ ($p < .01$) และ $\beta = -0.56$ ($p < .01$) ตามลำดับ การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 1 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 โดยมีการเห็น

คุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมรับเชื่อตาม คำถามชั้นนำครั้งที่ 1 และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมรับเชื่อตามคำถามชั้นนำครั้งที่ 1 โดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = 0.37$ ($p < .05$)

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาค่ากำลังสองของสหสัมพันธ์พหุคูณหรือ R Square (R^2) ของตัวแปรสังเกต ได้พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสามารถทำนายความแปรปรวนการ เห็นคุณค่าในตนเองได้ 29% และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายความแปรปรวนการยอมรับเชื่อตามคำถามชั้นนำในครั้งที่ 1 ได้ 14% ดังตาราง 10

ตาราง 10

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 1 โดยแยก
อิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119)

ตัวแปรสาเหตุ		ตัวแปรผล					
		Self-esteem			Yield 1		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE
Positive Life events	<i>b</i>	2.53**	-	2.53**	-4.01	-0.43	-4.44*
	<i>SE</i>	(0.70)	-	(0.70)	(2.25)	(1.00)	(1.91)
	<i>t</i>	3.61	-	3.61	-1.79	-0.43	-2.32
	β	0.49	-	0.49	-0.28	-0.03	-0.31
Negative Life Events	<i>b</i>	-2.58**	-	-2.58**	4.72*	0.44	5.15**
	<i>SE</i>	(0.64)	-	(0.64)	(2.11)	(1.02)	(1.74)
	<i>t</i>	-4.01	-	-4.01	2.24	0.43	2.96
	β	-0.56	-	-0.56	0.37	0.03	0.40
Self-esteem	<i>b</i>	-	-	-	-0.17	-	-0.17
	<i>SE</i>	-	-	-	(0.40)	-	(0.40)
	<i>t</i>	-	-	-	-0.43	-	-0.43
	β	-	-	-	-0.06	-	-0.06
R Square		0.29			0.14		
นำหนักองค์ประกอบ (factor loadings)							
		<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>Com.st.</i>	<i>R</i> ²	
Positive		0.92	0.07	13.81	0.93	0.87	
Negative		0.92	0.07	13.81	0.93	0.87	
Self-esteem		0.22	0.02	10.52	0.90	0.80	
Yield 1		0.03	0.00	11.12	0.90	0.77	
ไคร์-สแควร์		$\chi^2 = 0.73, df = 1, p = 0.39$					
RMSEA		0.00					
RMR		0.01					
GFI		0.99					
AGFI		0.97					

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	Self-esteem	Yield 1	Positive Life Events	Negative Life Events
Self-esteem	1.00			
Yield 1	-0.24	1.00		
Positive Life Events	0.21	-0.11	1.00	
Negative life Events	-0.32	0.26	0.49	1.00

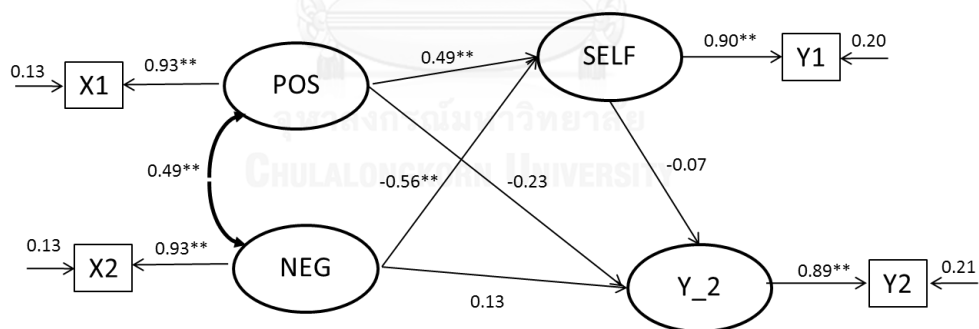
หมายเหตุ TE = ผลกระทบรวม, IE = ผลกระทบทางอ้อม, DE = ผลกระทบทางตรง

Com.st. = Completely Standardized Solution

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

โมเดลการยอมเชื่อตามคำถามขึ้นนำครั้งที่ 2

ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์อิทธิพลของการยอมเชื่อตามคำถามขึ้นนำครั้งที่ 2 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์มีค่าเท่ากับ 0.73 ดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.97 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือเท่ากับ 0.01 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

$$\chi^2 = 0.73, df = 1, p = 0.39, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.00$$

ภาพ 5 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการยอมเชื่อตามคำถามขึ้นนำครั้งที่ 2: yield

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 2 พบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองโดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = 0.49$ ($p < .01$) และ $\beta = -0.56$ ($p < .01$) ตามลำดับ การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 2 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 2 โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 2 และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำครั้งที่ 2

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาค่ากำลังสองของสหสัมพันธ์พหุคูณหรือ R Square (R^2) ของตัวแปรสังเกตได้พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสามารถทำนายความแปรปรวนการเห็นคุณค่าในตนเองได้ 29% และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายความแปรปรวนการยอมรับเชื่อตามคำถามชี้้นำในครั้งที่ 2 ได้ 6% ดังตาราง 11

ตาราง 11

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการยอมรับตามคำถามขึ้นครั้งที่ 2 โดยแยก
อิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119)

ตัวแปรสาเหตุ		ตัวแปรผล					
		Self-esteem			Yield 2		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE
Positive Life events	<i>b</i>	2.54**	-	2.54**	-5.05	-0.70	-5.75*
	<i>SE</i>	(0.70)	-	(0.70)	(3.44)	(1.57)	(2.92)
	<i>t</i>	3.61	-	3.61	-1.47	-0.45	-1.97
	β	0.49	-	0.49	-0.23	-0.03	-0.26
Negative Life Events	<i>b</i>	-2.58**	-	-2.58**	2.59	0.72	3.31
	<i>SE</i>	(0.64)	-	(0.64)	(3.15)	(1.59)	(2.55)
	<i>t</i>	-4.01	-	-4.01	0.82	0.45	1.30
	β	-0.56	-	-0.56	0.13	0.04	0.17
Self-esteem	<i>b</i>	-	-	-	-0.28	-	-0.28
	<i>SE</i>	-	-	-	(0.62)	-	(0.62)
	<i>t</i>	-	-	-	-0.45	-	-0.45
	β	-	-	-	-0.07	-	-0.07
R Square		0.29			0.06		
น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loadings)							
		<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>Com.st.</i>	<i>R</i> ²	
Positive		0.92	0.07	13.81	0.93	0.87	
Negative		0.92	0.07	13.81	0.93	0.87	
Self-esteem		0.22	0.02	10.52	0.90	0.80	
Yield 2		0.02	0.00	11.88	0.89	0.79	
ไคว์-สแควร์		$(\chi^2 = 0.73, df = 1, p = 0.39)$					
RMSEA		0.00					
RMR		0.01					
GFI		0.99					
AGFI		0.97					

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	Self-esteem	Yield 2	Positive Life Events	Negative Life Events
Self-esteem	1.00			
Yield 2	-0.16	1.00		
Positive Life Events	0.22	-0.18	1.00	
Negative life Events	-0.32	0.04	0.49	1.00

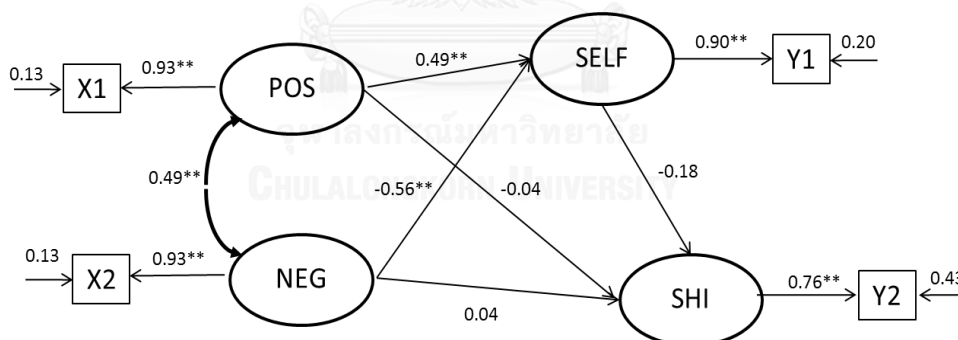
หมายเหตุ TE = ผลกระทบรวม, IE = ผลกระทบทางอ้อม, DE = ผลกระทบทางตรง

Com.st. = Completely Standardized Solution

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

โมเดลการเปลี่ยนคำตอบ

ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปลี่ยนคำตอบ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคว์-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.73 ดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.97 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือเท่ากับ 0.01 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

$$\chi^2 = 0.73, df = 1, p = 0.39, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.00$$

ภาพ 6 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการเปลี่ยนคำตอบ: Shift

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนคำตอบ พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = 0.49$ ($p < .01$) และ $\beta = -0.56$ ($p < .01$) ตามลำดับ การเห็นคุณค่าใน

ตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเปลี่ยนคำตอบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเปลี่ยนคำตอบ โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการยอมรับเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเปลี่ยนคำตอบ

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาค่ากำลังสองของสหสัมพันธ์พหุคูณหรือ R Square (R^2) ของตัวแปรสังเกตได้พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสามารถทำนายความแปรปรวนการเห็นคุณค่าในตนเองได้ 29% และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายความแปรปรวนการเปลี่ยนคำตอบ ได้ 2% ดังตาราง 12

ตาราง 12

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการเปลี่ยนคำตอบ โดยแยกอิทธิพลทางรวม
อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119)

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล						
	Self-esteem			Shift			
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
Positive Life events	<i>b</i>	2.53**	-	2.53**	-1.13	-2.47	-3.60
	<i>SE</i>	(0.70)	-	(0.70)	(5.02)	(2.42)	(4.25)
	<i>t</i>	3.61	-	3.61	-0.23	-1.02	-0.85
	β	0.49	-	0.49	-0.04	-0.09	-0.13
Negative Life Events	<i>b</i>	-2.58**	-	-2.58**	1.09	2.51	3.60
	<i>SE</i>	(0.64)	-	(0.64)	(4.64)	(2.44)	(3.78)
	<i>t</i>	-4.01	-	-4.01	0.24	1.03	0.95
	β	-0.56	-	-0.56	0.04	0.10	0.14
Self-esteem	<i>b</i>	-	-	-	-0.98	-	-0.98
	<i>SE</i>	-	-	-	(0.93)	-	(0.93)
	<i>t</i>	-	-	-	-1.05	-	-1.05
	β	-	-	-	-0.18	-	-0.18
R Square	0.29			0.02			
นำหน้าองค์ประกอบ (factor loadings)							
	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>Com.st.</i>	<i>R²</i>		
Positive	0.92	0.07	13.81	0.93	0.87		
Negative	0.92	0.07	13.81	0.93	0.87		
Self-esteem	0.22	0.02	10.52	0.90	0.80		
Shift	0.01	0.00	8.55	0.76	0.57		
ไคร์-สแควร์	$(\chi^2 = 0.73, df = 1, p = 0.39)$						
RMSEA	0.00						
RMR	0.01						
GFI	0.99						
AGFI	0.97						

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	Self- esteem	Shift	Positive Life Events	Negative Life Events
Self-esteem	1.00			
Shift	-0.21	1.00		
Positive Life Events	0.22	-0.06	1.00	
Negative life Events	-0.32	0.08	0.49	1.00

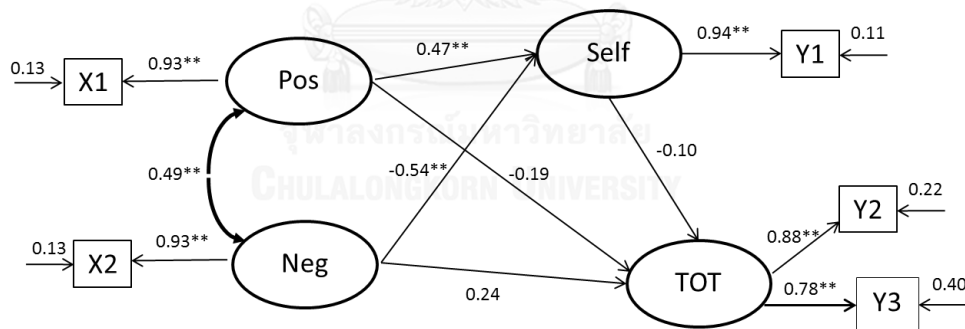
หมายเหตุ TE = ผลกระทบรวม, IE = ผลกระทบทางอ้อม, DE = ผลกระทบทางตรง

Com.st. = Completely Standardized Solution

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

โมเดลการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม

ผลการทดสอบโมเดลการวิเคราะห์อิทธิพลของการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์มีค่าเท่ากับ 4.88 ดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.95 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือเท่ากับ 0.00 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

$$\chi^2 = 4.88, df = 5, p = 0.43, GFI = 0.98, AGFI = 0.95, RMSEA = 0.00$$

ภาพ 7 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม: Total Suggestibility

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม พบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองโดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = 0.47$ ($p < .01$) และ $\beta = -0.54$ ($p < .01$) ตามลำดับ การเห็น

คุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาค่ากำลังสองของสหสัมพันธ์พหุคูณหรือ R Square (R^2) ของตัวแปรสังเกต ได้พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และเหตุการณ์ในชีวิตทางลบสามารถทำนายความแปรปรวนการเห็นคุณค่าในตนเองได้ 26% และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายความแปรปรวนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม ได้ 8% ดังตาราง 13

ตาราง 13

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม โดยแยกอิทธิพลทางรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (N = 119)

ตัวแปรสาเหตุ		ตัวแปรผล					
		Self-esteem			Total		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE
Positive Life events	<i>b</i>	2.37**	-	2.37**	-0.63	-0.15	-0.78*
	<i>SE</i>	(0.64)	-	(0.64)	(0.44)	(0.18)	(0.38)
	<i>t</i>	3.69	-	3.69	-1.43	-0.84	-2.03
	β	0.47	-	0.47	-0.19	-0.04	-0.23
Negative Life Events	<i>b</i>	-2.41**	-	-2.41**	0.72	0.16	0.88*
	<i>SE</i>	(0.60)	-	(0.60)	(0.41)	(0.18)	(0.35)
	<i>t</i>	-4.11	-	-4.11	1.78	0.84	2.54
	β	-0.54	-	-0.54	0.24	0.05	0.29
Self-esteem	<i>b</i>	-	-	-	-0.06	-	-0.06
	<i>SE</i>	-	-	-	(0.08)	-	(0.08)
	<i>t</i>	-	-	-	-0.84	-	-0.84
	β	-	-	-	-0.10	-	-0.10
R Square			0.26			0.08	
น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loadings)							
	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>Com.st.</i>	<i>R²</i>		
Positive	0.92	0.07	13.81	0.93	0.87		
Negative	0.92	0.07	13.81	0.93	0.87		
Self-esteem	0.24	0.02	12.05	0.94	0.89		
Yield 1	0.14	0.01	12.29	0.88	0.78		
Shift	0.09	0.01	10.15	0.78	0.60		
ไคว์-สแควร์	$(\chi^2 = 4.88, df = 5, p = 0.43)$						
RMSEA	0.00						
RMR	0.00						
GFI	0.98						
AGFI	0.95						

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	Self-esteem	Total	Positive Life Events	Negative Life Events
Self-esteem	1.00			
Total	-0.21	1.00		
Positive Life Events	0.21	-0.09	1.00	
Negative life Events	-0.31	0.18	0.49	1.00

หมายเหตุ TE = ผลกระทบรวม, IE = ผลกระทบทางอ้อม, DE = ผลกระทบทางตรง

Com.st. = Completely Standardized Solution

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ตาราง 14

ผลสรุปการทดสอบสมมติฐาน

ข้อ	สมมติฐานการวิจัย	ประเภทการคล้อยตามสิ่งชี้แนะใน กระบวนการซักถาม	ผลการวิเคราะห์	
			สนับสนุน สมมติฐาน	ไม่ สนับสนุน สมมติฐาน
1.	เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพล ทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง	การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม	✓ ✓ ✓ ✓	
2.	การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพล ทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะใน กระบวนการซักถาม	การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม		✓ ✓ ✓ ✓
3.	เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพล ทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะใน กระบวนการซักถามโดยมีการเห็น คุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน	การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม		✓ ✓ ✓ ✓
4.	เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพล ทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะใน กระบวนการซักถามโดยมีการเห็น คุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน	การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม		✓ ✓ ✓ ✓
5.	เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพล ทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตาม สิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม	การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม	✓	✓ ✓ ✓
6.	เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพล ทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่ง ชี้แนะในกระบวนการซักถาม	การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม		✓ ✓ ✓ ✓

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ตามสมมติฐานต่างๆดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 (ทั้ง 4 โมเดล) กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ($p < .01$) เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ($p < .01$) ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Brecker, Olson และ Wiggin (2006) ศึกษาพบว่าบุคคลที่ประสบกับประสบการณ์ในชีวิตทางลบจะมีแนวโน้มที่จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ประสบกับประสบการณ์ในชีวิตทางบวกจะมีแนวโน้มที่จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง Vohs และ Finkel (2006) กล่าวไว้เช่นเดียวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบนำไปสู่การลดลงของการเห็นคุณค่าในตนเองและเพิ่มความวิตกกังวลให้เพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม

ผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

2.1 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวคือ การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1)

2.2 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวคือ การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม (การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 2)

2.3 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวคือ การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม (การเปลี่ยนคำตอบ)

2.4 ผลการวิจัยปฏิเสธรสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวคือ การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม (การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม)

ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ Gudjonsson และ Lister (1984) และ Singh และ Gudjonsson (1984) ศึกษาพบว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถามมากกว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับงานวิจัยของ Saunders (2012) ศึกษาพบว่าบทบาทของการเห็นคุณค่าในตนเองมีผลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้แนะมากขึ้น แต่ก็มีผลการวิจัยของ Dake Bull และ Boon (2008) พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองไม่พบนัยสำคัญทางสถิติต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม เป็นไปได้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์อาจจะเน้นย้ำลักษณะทางบวกมากเกินไป ซึ่งในทางกลับกันอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับลักษณะทางลบเท่าที่ควรทำให้มีผลต่อความแม่นยำของการได้มาซึ่งคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและเกิดความคลุมเครือในการหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม จึงเป็นเหตุให้ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยของ Gudjonsson และ Singh (1984) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองกับการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.53 ($p < .001$) การเห็นคุณค่าในตนเองกับการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.46 ($p < .01$) การเห็นคุณค่าในตนเองกับการเปลี่ยนคำตอบ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.33 ($p < .05$) การเห็นคุณค่าในตนเองกับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.56 ($p < .001$) ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยในครั้งนี้ที่ไม่พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ อาจเป็นเพราะว่าศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน งานวิจัยของ Gudjonsson และ Singh (1984) ศึกษาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายจะมีการคล้อยตามสิ่งชี้แนะมากกว่าเด็กวัยรุ่นทั่วไป อาจเป็นไปได้ว่าประสบการณ์ในชีวิตของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันทำให้สังสรรระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่างกัน

นอกจากนี้งานวิจัยของ Singh และ Gudjonsson (1984) ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างพยาบาลที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลทำให้ผลการวิจัยที่ได้แตกต่างกันกล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างพยาบาลอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ที่ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาหลากหลายกว่ามีการสั่งสมระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ชัดเจนมากกว่าวัยรุ่น จึงทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองส่งอิทธิพลไปยังการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้มากกว่าวัยรุ่นทั่วไป

สมมติฐานที่ 3 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

3.1 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

3.2 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 2) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

3.3 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การเปลี่ยนคำตอบ) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

3.4 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

งานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางลบกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำ โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน จากการวิจัยเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง แต่เป็นไปได้ว่าอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองยังไม่มีอิทธิพลมากพอที่จะส่งผลไปยังการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม ดังงานวิจัยของ Dake Bull และ Boon (2008) ที่กล่าวไว้ข้างต้น

สมมติฐานที่ 4 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

4.1 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1)

4.2 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การยอมเชื่อตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 2) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

4.3 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การเปลี่ยนคำตอบ) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

4.4 ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวคือ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม)

งานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน เมื่อเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง แต่เป็นไปได้ว่าอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองยังไม่มีอิทธิพลมากพอที่จะส่งผลไปยังการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม อาจจะต้องมีปัจจัยอื่นมาช่วยเสริม เพื่อให้อิทธิพลของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกส่งผลไปยังการเห็นคุณค่าในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลส่งต่อไปยังการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม เช่น อารมณ์ในขณะถูกสัมภาษณ์ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น งานวิจัยของ Baxter และคณะ (2003) ศึกษาอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงในลักษณะท่าทางของผู้สัมภาษณ์ (เป็นมิตร หยาบคาย) ต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ จากผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ผลการวิจัยพบว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำ

ลดลงในเงื่อนไขผู้สัมภาษณ์เป็นมิตร ในขณะที่ผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำเพิ่มขึ้นในเงื่อนไขผู้สัมภาษณ์หยาบคายหรือไม่เป็นมิตร

ผลการวิจัยจากสมมติฐานที่ 3 และ 4 พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน อาจเป็นไปได้ว่าการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำจะวัดได้ดีกว่าในกรณีผู้ร่วมการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ซักถามหรือมีการสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ซักถาม ผลการวิจัยของ Dukala และ Polczyk (2013) พบว่าพฤติกรรมที่ไม่เป็นมิตรของผู้ซักถามทำให้ผู้ถูกซักถามเกิดการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้มากกว่า พฤติกรรมที่เป็นมิตรของผู้ซักถาม ดังนั้นการคล้อยตามสิ่งชี้นำอาจเกิดขึ้นจากอิทธิพลทางตรงได้มากกว่าเกิดจากอิทธิพลทางอ้อม

สมมติฐานที่ 5 เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

ผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

5.1 ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1) โดยเส้นอิทธิพลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ Dake Bull และ Boon (2008) และ Dake และ Bull (2011) พบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Gudjonsson (2003) การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 จะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ ปัจจัยทางปัญญาหรือปัจจัยทางบุคลิกภาพบางอย่างเช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง, ความวิตกกังวล, การกล้าแสดงออก เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์ในชีวิตถือเป็นลักษณะคงที่ข้ามกาลเวลาเมื่อบุคคลประสบกับ เหตุการณ์ในชีวิตต่างก็จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน และความคงที่ของความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคลสามารถทำนายได้ว่าบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะรับมือกับคำถามชี้นำได้อย่างไรในชีวิตจริง ซึ่งมีความแตกต่างจากการเปลี่ยนคำตอบคือ การเปลี่ยนคำตอบจะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ ปัจจัยของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือการได้รับผลป้อนกลับทางลบ ส่วนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมนั้นเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงการเป็นตัวชี้วัดโดยรวมของระดับการคล้อยตามสิ่งชี้นำใน

กระบวนการซักถาม ซึ่งการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวมคือการนำคะแนนการยอมเชื่อตามคำถาม
ชี้แนะครั้งที่ 1 และคะแนนการเปลี่ยนคำตอบมารวมกัน

5.2 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพล
ทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 2)

5.3 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพล
ทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การเปลี่ยนคำตอบ)

5.4 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพล
ทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม)

ผลการวิจัยข้อ 5.2, 5.3, 5.4 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ McGroarty และ Thomson
(2012) ศึกษาพบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการคล้อย
ตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

สมมติฐานที่ 6 เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะใน
กระบวนการซักถาม

ผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

6.1 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพล
ทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 1)

6.2 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพล
ทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามสิ่งชี้แนะครั้งที่ 2)

6.3 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพล
ทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การเปลี่ยนคำตอบ)

6.4 ผลการวิจัยปฏิบัติเสถียรสมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวคือเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพล
ทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม)

จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่มีการวิจัยใดที่อ้างอิงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม ผลการวิจัยนี้จึงเป็นการ ค้นพบใหม่ว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำใน กระบวนการชักถาม ในประเภทของ การยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 การยอมเชื่อตามคำถาม ชี้นำครั้งที่ 2 การเปลี่ยนคำตอบ และการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม อาจเป็นไปได้ว่าอิทธิพลของ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกของผู้ร่วมการวิจัยยังมีอิทธิพลไม่เพียงพอที่จะส่งไปยังตัวแปรข้างต้น ใน อนาคตอาจจะต้องทำการศึกษาเพื่อทดสอบซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายขึ้น เช่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ วัย สูงอายุ หรือ กลุ่มวัยรุ่นที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ เป็นต้น เพื่อจะได้สามารถนำมายืนยันได้ว่า สอดคล้องหรือไม่กับงานวิจัยในครั้งนี้

การอภิปรายผลรวม

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าเหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ ในกระบวนการชักถามในเฉพาะการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำในครั้งที่ 1 และการวิจัยยังพบอีกว่าการ เห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำ นอกจากนี้เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ และเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยมีการเห็นคุณค่าใน ตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน อาจจะเป็นไปได้ว่าตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองยังไม่มีอิทธิพลมาก พอที่จะส่งผ่านไปยังการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้ อาจจะมีตัวแปรแทรกซ้อนอื่นๆที่จำเป็นต้องเข้ามา ส่งเสริมให้อิทธิพลจากการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถส่งผ่านไปยังการคล้อยตามสิ่งชี้นำได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานของการวิจัย

1. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม
3. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน
4. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถามโดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน
5. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม
6. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชกถาม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งเพศชายและหญิง จำนวน 119 คน จากหลากหลายคณะ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ:

1. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ
2. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก

ตัวแปรส่งผ่าน:

การเห็นคุณค่าในตนเอง

ตัวแปรตาม:

การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

- การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1
- การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2
- การเปลี่ยนคำตอบ
- การคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการศึกษาทั้งสิ้น 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. **แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต** ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตของ Norbeck (1984) ที่พัฒนามาจาก Sarason, Johnson และ Siegel (1978) มาพัฒนามีทั้งหมด 60 ข้อ ประกอบด้วยข้อกระหนง 55 ข้อ และข้อเว้นว่างให้ผู้ร่วมการวิจัยเขียนเพิ่มเติมเองอีก 5 ข้อ

2. **มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง** ผู้วิจัยนำมาตรการเห็นคุณค่าในตนเองของ ฟลอยชมพู อัครินทร์ (2555) ที่พัฒนาตามแนวคิดของ Rosenberg (1965) มาใช้ มีจำนวน 10 ข้อ

3. **มาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม** ผู้วิจัยนำมาตรการคัดลอกตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม 2 (GSS2) ของ Gudjonsson (1997) มาแปลเป็นภาษาไทย ประกอบด้วยเนื้อหาที่ให้ผู้ร่วมการวิจัยฟัง 40 วลี และมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ โดยผู้วิจัยได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อของตัวละครในเนื้อเรื่องเป็นภาษาไทยและมีการเปลี่ยนการเล่นสกีเป็นการเดินป่า เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. ผู้ร่วมการทดลองฟังเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์เหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นกับสามีภรรยาคนหนึ่ง แบ่งเป็น 40 วลี
2. ผู้ทดลองนำกระดาษ A4 จำนวน 1 แผ่นให้แก่ผู้ร่วมการทดลอง และแจ้งแก่ผู้ร่วมการทดลองว่าให้เขียนสิ่งที่ผู้ร่วมการทดลองจดจำได้ โดยให้เวลาในการระลึกเป็นเวลาประมาณ 5 นาที
3. ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตและมาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง ในช่วงทั้งระยะเวลาเป็นเวลาประมาณ 20 นาที
4. ผู้ทดลองจะถามคำถามแก่ผู้ร่วมการทดลองจำนวน 20 ข้อ
5. ผู้ทดลองให้ผลป้อนกลับทางลบแก่ผู้ร่วมการทดลอง
6. ผู้ทดลองถามคำถามเดิมแก่ผู้ร่วมการทดลองอีกครั้ง
7. ผู้ทดลองเฉลยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัยให้แก่ผู้ร่วมการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่

1. **ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย** ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการคำนวณหาค่าร้อยละ (percentage) ของกลุ่มตัวอย่าง
2. **การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น** ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นเช่น ตรวจสอบค่าสุดโต่ง ตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลว่าปกติหรือไม่ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

3. การทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมูล (Path analysis) โดยใช้โปรแกรม Linear Structure Relationship (LISREL) ทดสอบโมเดลที่ต้องการจะศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานมีทั้งหมด 6 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

1. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบและเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ($p < .01$)
2. การเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม
3. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1, การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2, การเปลี่ยนคำตอบ และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน
4. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1, การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 2, การเปลี่ยนคำตอบ และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะโดยรวม) โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน
5. เหตุการณ์ในชีวิตทางลบมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม (การยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1) ($p < .05$)
6. เหตุการณ์ในชีวิตทางบวกไม่มีอิทธิพลต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต ระดับปริญญาตรีเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปน่าจะศึกษากับกลุ่มตัวอย่างวัยอื่นๆ เช่น วัยผู้ใหญ่, วัยสูงอายุ เป็นต้น เพื่อที่จะดูว่าผลที่ได้จะมีความแตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้หรือไม่ นอกจากนี้ยังช่วยให้การศึกษารอบคอบกลุ่มตัวอย่างได้มากขึ้นสามารถนำไปต่อยอดในอนาคตได้

2. งานวิจัยในครั้งนี้อาจศึกษาเฉพาะนิสิต ระดับปริญญาตรีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การศึกษาในอนาคตอาจลองศึกษาในหน่วยงานอื่นๆ หรือในมหาวิทยาลัยอื่นๆ เช่น พนักงานใน บริษัทต่างๆ, นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบดูว่าผลการศึกษามีความ แตกต่างกันหรือไม่

3. งานวิจัยในครั้งนี้อาจศึกษาตัวแปรสาเหตุเฉพาะตัวแปรทางปัญญาหรือตัวแปรทางบุคลิกภาพที่ ติดตัวบุคคลนั้นๆมาหรือบุคคลสังสมมาตั้งแต่เกิด การศึกษาในอนาคตอาจเพิ่มตัวแปรทางด้าน สถานการณ์ขณะนั้นเข้าไปด้วย เช่น อารมณ์, การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, ความจดจ่อ เป็นต้น เพื่อที่จะดูว่าเมื่อมีตัวแปรทางด้านสถานการณ์ขณะนั้นเข้าไปเกี่ยวข้องขณะกำลังวัดการคล้อยตามสิ่ง ชี้นำ จะมีอิทธิพลหรือไม่อย่างไรต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำของผู้ร่วมการวิจัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เดลินิวส์ออนไลน์. (2556). “คดีจับแพะพุงพรวด ปีเดียวพุงเกือบหมื่น” [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2557 จาก <http://www.dailynews.co.th/Content/crime/101907>
- นันท์นิจ ศุภมงคล. (2547). *ความวิตกกังวล การสนับสนุนทางสังคม และกลวิธีการเผชิญปัญหาของ นิสิตนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประวีณา ธาดาพรหม. (2550). *ภาพลักษณ์ทางร่างกาย และการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลอยชมพู อัครธัญย์. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเมตตา กรุณาต่อตนเอง ค่าดัชนีมวลกาย การประเมินตนเองเหมือนวัตถุ และความพึงพอใจในภาพลักษณ์ทางร่างกายในสตรีวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลาตี รุ่งเรืองศิริพันธ์. (2542). *ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามแนวโรเจอร์ที่มีต่อความวิตกกังวลของเด็กหญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิรินรัตน์ ศรีสรวล. (2547). *อิทธิพลของภาพลวงตาทางบวกต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่รัก*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Baxter, J. S., Jackson, M., & Bain, S. A. (2003). Interrogative suggestibility: Interaction between interviewee' self-esteem and interviewer style. *Personality and Individual Differences, 35*, 1285-1592.
- Bifulcon, A., Bernazzani, O., Moran, P. M., & Ball, C. (2000). Lifetime stressors and recurrent depression: Preliminary findings of the Adult Life Phase Interview (ALPHI). . *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol, 35*, 264-275.

- Brecker, S. J., Olson, J. M., & Wiggins, E. C. (2006). *Social psychology alive*. Belmont, CA: Thomson Wadsworth.
- Cambell, J. D. (1990). Self-esteem and clarity of the self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology, 59*, 538-549.
- Cattell, J. M. (1895). Measurements of the accuracy of recollection. *Science, 2*, 761-766.
- Cohen, L. H., Burt, C. E., & Bjorck, J. P. (1987). Life stress and adjustment: Effect of life events experienced by young adolescents and their parents. *Developmental Psychology, 23*, 583-592.
- Drake, K. E. (2010). Interrogative suggestibility: Life adversity, neuroticism, and compliance. *Personality and Individual Differences, 48*, 493-498.
- Drake, K. E., & Bull, R. (2011). Individual difference in interrogative suggestibility: Life adversity and field dependence. *Psychology, Crime & Law, 17*, 677-687.
- Drake, K. E., Bull, R., & Boon, J. C. W. (2008). Interrogative suggestibility, self-esteem, and the influence of negative life event. *Legal and Criminological Psychology, 13*, 299-307.
- Drake, K. E., Sheffield, D., & Shingler, D. (2011). The relationship between adult romantic attachment anxiety, negative life events, and compliance. *Personality and Individual Differences, 50*, 742-746.
- Dukala, K., & Polczyk, R. (2013). Age and interviewer behavior as predictors of interrogative suggestibility. *Journals of Gerontology, Series B: Psychological Sciences and Social Sciences, 69*(3), 348-355.
- Endres, J. (1997). The suggestibility of the child witness: The role of individual difference and their assessment. *The Journal of Credibility Assessment and Witness Psychology, 1*, 44-67.
- Goldstein, G., & Hersen, M. (1990). *Handbook of Psychological Assessment* (3rd ed.). Kidlington, Oxford: Elsevier Science.
- Gudjonsson, G., & Lister, S. (1984). Interrogative suggestibility and its relationship with self-esteem and control. *Journal of Forensic Science Society, 24*, 99-110.
- Gugjonsson, G. H. (1984). A new scale of interrogative suggestibility. *Personality and Individual Differences, 5*, 303-314.

- Gugjonsson, G. H. (1997). *The Gudjonsson suggestibility scale manual*. Hove, UK: Psychology press.
- Gugjonsson, G. H. (2003). *The psychology of interrogations and confession: A handbook*. Chichester, England: Wiley.
- Gugjonsson, G. H., & Clark, N. K. (1986). Suggestibility in police interrogation: A social psychological model. *Social Behavior, 1*, 83-104.
- Gugjonsson, G. H., & Singh, K. K. (1984). Interrogative suggestibility and delinquent boys: An empirical validation study. *Personality and Individual Differences, 5*, 425-430.
- Joiner Jr., T. E., Katz, J., & Angela, L. (1999). Harbinger of depressotypic reassurance seeking: Negative life events, increased anxiety, and decreased self-esteem. *Personality and Social Psychology Bulletin, 25*(5), 630-637.
- Joreskogs, K., & Sorbom, D. (1996-2001). *Lisrel: User reference guide*. Lincolnwood, IL: Scientific Software International, Inc.
- Kline, R. B. (1988). *Principles and practice of structural equation modeling* (1 st ed.). New York, NY: Guilford Press.
- Kong, F., Zhao, J., & You, X. (2013). Self-Esteem as mediator and moderator of the relationship between social support and subjective well-being among Chinese university students. *Soc Indic Res, 112*, 151-161.
- Larsen, R. J., & Buss, D. M. (2010). *Personality Psychology* (4 th ed.). New York, NY: Mcgraw-Hill.
- Lin Zhang, W. L., Liu, B., & Cao, H. (2013). The impact of negative interpersonal life events on social adaptation of Chinese college students: Mediator effect of self-esteem. *Social Behavior and Personality, 41*(5), 705-714.
- Loftus, E. F. (1979). *Eyewitness testimony*. London: Harvard University Press.
- McGroarty, A., & Thomson, H. (2012). Negative emotional states, life adversity, and interrogative suggestibility. *Legal and Criminological Psychology, 18*, 287-299.
- Myers, D. G. (2010). *Social Psychology* (10 th ed.). New York, NY: Mcgraw-Hill.
- Norbeck, J. S. (1984). Modification of life event questionnaires for use with female respondents. *Research in Nursing Health, 7*, 61-71.

- Nurmoja, M., & Bachman, T. (2008). On the role of trait-related characteristics in interrogative suggestibility: An example from Estonia. *Trames*, *12*(62/57), 371-381.
- Peng, L., Zhang, J., Li, M., Li, P., Zhang, Y., Zuo, X., . . . Xu, Y. (2012). Negative life events and mental health of Chinese medical students: The effect of resilience, personality and social support. *Psychiatry Research*, *196*, 138-141.
- Peterson, J. S., Canady, K., & Duncan, N. (2012). Positive life experiences: A qualitative, cross-sectional, longitudinal study of gifted graduate. *Journal for the Education of the Gifted*, *35*(1), 81-99.
- Pires, R., Sliva, D. R., & Ferreira, A. S. (2013). Portuguese adaptation of the Gudjonsson suggestibility scale (GSS1 and GSS2): Empirical findings. *Personality and Individual Differences*, *54*, 251-255.
- Polczyk, R. (2005). Interrogative suggestibility: Cross-cultural stability of psychometric and correlational properties of the Gudjonsson suggestibility scales. *Personality and Individual Differences*, *38*, 177-186.
- Roepke, A. M. (2013). Gains without pain? Growth after positive events. *The Journal of Positive Psychology*, *8*, 280-291.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Sarason, I., Johnson, J., & Siegel, J. (1978). Assessing the impact of life changes: Development of the life experiences survey. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *46*, 932-946.
- Saunders, J. (2012). The role of self-esteem in the misinformation effect. *Memory*, *20*(2), 90-99.
- Scullin, M. H., & Ceci, S. J. (2001). A suggestibility scale for children. *Personality and Individual Differences*, *30*, 843-856.
- Singh, K. K., & Gudjonsson, G. H. (1984). Interrogative suggestibility, delayed memory and self-concept. *Personality and Individual Differences*, *5*, 203-209.
- Smeets, T., Leppink, J., Jelacic, M., & Merckelbach, H. (2009). Shortened versions of the Gudjonsson Suggestibility scale meet the standards. *Legal and Criminological Psychology*, *14*, 149-155.

- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6 th ed.). Boston Pearson Education.
- Thorne, A., & Michaelieu, Q. (1996). Situating adolescent gender and self-esteem with personal memories. *Child Development*, 67, 1374-1390.
- Vohs, K. D., & Finkel, E. J. (2006). *Self and relationships: Connecting intrapersonal and interpersonal process*. New York, NY: Guilford Publications, Inc.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก.

คำถามปลายเปิดเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

เพศ ชาย () หญิง ()

อายุ _____ ปี

คณะ _____ ชั้นปี _____

แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตของนิสิต ปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“จงบอกเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ และเหตุการณ์ในชีวิตทางบวกที่มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจหรือมีผลต่อการดำรงชีวิตของนิสิตซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วหรือเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน”

เหตุการณ์ในชีวิตทางลบ

1. _____ 6. _____
2. _____ 7. _____
3. _____ 8. _____
4. _____ 9. _____
5. _____ 10. _____

เหตุการณ์ในชีวิตทางบวก

1. _____ 6. _____
2. _____ 7. _____
3. _____ 8. _____
4. _____ 9. _____
5. _____ 10. _____

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต (LEQ)

เลขประจำตัว _____

เพศ ชาย () หญิง () อายุ _____ ชั้นปีที่ _____

คณะ _____

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเหตุการณ์ในชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้ในการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากนิสิต โปรดตอบแบบสำรวจนี้ตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ

โปรดอ่านข้อความทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่กล่าวถึงเกิดขึ้นในช่วงชีวิตที่ผ่านมาของนิสิตเป็นเหตุการณ์ที่ “ดี” หรือ “เลวร้าย” โดยให้นิสิตทำเครื่องหมายวงกลม จากนั้นให้นิสิตวงกลมระดับอิทธิพลที่เหตุการณ์เหล่านั้นมีผลต่อชีวิตของนิสิต โดยระดับอิทธิพลมีดังต่อไปนี้ 0=ไม่มีอิทธิพลเลย, 1=มีอิทธิพลอยู่บ้าง, 2=มีอิทธิพลปานกลาง และ 3=มีอิทธิพลอย่างมาก

ตัวอย่างเช่น

เหตุการณ์	ประเภทของ		อิทธิพลที่มีต่อชีวิตคุณ			
	อิทธิพล		ไม่มีอิทธิพลเลย	มีอิทธิพลอยู่บ้าง	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลอย่างมาก
1. มีโรคประจำตัวหรือความเจ็บป่วย	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
2. มีพฤติกรรมทางกามที่เปลี่ยนแปลง	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
3. มีพฤติกรรมทางนอนที่เปลี่ยนแปลง	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4

คำอธิบาย จากตัวอย่างข้างบน หมายความว่า นิสิตมีโรคประจำตัวซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เลวร้ายและมีอิทธิพลกับชีวิตนิสิตอยู่บ้าง

นิสิตมีพฤติกรรมทางกามที่เปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ดีและมีอิทธิพลกับชีวิตนิสิตปานกลาง

****หากไม่มีเหตุการณ์ที่กล่าวถึงเกิดขึ้นในชีวิตนิสิต ให้นิสิตเว้นว่างช่องนั้นไป****

เหตุการณ์	ประเภทของ อิทธิพล		อิทธิพลที่มีต่อชีวิตนิสัย			
			ไม่มีอิทธิพล เลย	มีอิทธิพลอยู่ บ้าง	มีอิทธิพล ปานกลาง	มีอิทธิพลอย่าง มาก
ก.สุขภาพ						
1.มีโรคประจำตัวหรือความเจ็บป่วย	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
2.มีพฤติกรรมมารกนที่เปลี่ยนแปลง	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
3.มีพฤติกรรมมารกนที่เปลี่ยนแปลง	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
4.มีการเปลี่ยนแปลงประเภทหรือ จำนวนสันทนการ	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
5.มีการรักษาทางทันตกรรม (เช่น ดัด ฟัน, ผ่าฟันคุด)	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
ข.การศึกษา						
6.มีการเริ่มเข้าเรียนใน สถาบันการศึกษาหรือหลักสูตรอื่นๆ	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
7.มีการยุติการศึกษาใน สถาบันการศึกษาหรือหลักสูตรอื่นๆ	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
8.มีการเปลี่ยนสถาบันการศึกษาหรือ โปรแกรมที่เรียน	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
9.มีการเปลี่ยนวิชาเอกหรือเป้าหมาย อาชีพในอนาคต	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
10.ประสบปัญหาภายใน สถาบันการศึกษา	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
11.สอบได้คะแนนน้อย/คะแนนต่ำ กว่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)/มีผลการ เรียนไม่ดี	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4
12.สอบได้คะแนนดี/มีผลการ เรียนที่ดี	ดี	เลวร้าย	1	2	3	4

หมายเหตุ: แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตมีทั้งหมด 60 ข้อ ท่านที่สนใจนำแบบสอบถามนี้ไปใช้ในการวิจัย สามารถติดต่อมาที่ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

รายละเอียดการพัฒนาแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

ตาราง 1

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การทดสอบซ้ำของแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

เหตุการณ์ในชีวิต	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การวัด ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 (Test-Retest correlation)
อิทธิพลของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก	.61 ^{**}
อิทธิพลของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ	.81 ^{**}

^{**} $p < .01$, สองหาง.

ตาราง 2

สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟาของแบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิต

เหตุการณ์ในชีวิต	ครั้งที่ 1 α	ครั้งที่ 2 α
อิทธิพลทั้งหมดของเหตุการณ์ในชีวิต	.94	.96

ตาราง 3

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก, เหตุการณ์ในชีวิตทางลบกับความวิตกกังวลประจำตัวและความวิตกกังวลต่อสถานการณ์

เหตุการณ์ในชีวิต	ความวิตกกังวล	
	Trait	State
อิทธิพลของเหตุการณ์ในชีวิตทางบวก	-.03	-.12
อิทธิพลของเหตุการณ์ในชีวิตทางลบ	.27 [*]	.29 [*]

^{*} $p < .05$, สองหาง.

ภาคผนวก ง.

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองพัฒนาโดยพลอยชมพู อัครศรัณย์

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว และคำตอบที่ท่านเลือกตอบในแต่ละข้อนั้นไม่มีข้อถูกและผิด กรุณาให้ท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

ข้อคำถาม	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง 1	ไม่เห็นด้วย 2	เห็นด้วย 3	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4
1.ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นคนที่มีคุณค่าอย่างน้อยก็เท่าเทียมกับคนอื่น	1	2	3	4
2.ฉันรู้สึกว่าคุณมีคุณสมบัติที่ดีหลายด้าน	1	2	3	4
3.โดยรวมแล้ว ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนล้มเหลว	1	2	3	4

หมายเหตุ: มาตรวัดมีทั้งหมด 10 ข้อ ท่านที่สนใจนำมาตรนี้ไปใช้ในการวิจัย สามารถติดต่อมาที่ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ.

มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม

มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวความคิดของ Gudjonsson(1997) โดยมีอาจารย์ ดร.อภิชนา ไชยวุฒิกกรณวานิช เป็นผู้ให้คำแนะนำ ข้อคำถามมีดังต่อไปนี้

ข้อคำถามในมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำจำนวน 20 ข้อ

1. คู่สามีภรรยาเชื่อว่าทับทิมและเปรมไซ้ไหม? (NL)
2. คู่สามีภรรยาเลี้ยงสุนัขหรือแมว? (L)*
3. จักรยานของเด็กชายได้รับความเสียหายเมื่อมันล้มลงบนพื้นไซ้ไหม? (L)

หมายเหตุ: มาตรวัดมีทั้งหมด 20 ข้อ ท่านที่สนใจนำมาตรนี้ไปใช้ในงานวิจัย สามารถติดต่อมาที่ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ.

รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม

ตารางแสดงการเปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson (1997) และมาตรวัดสิ่งชี้นำที่ผู้วิจัยพัฒนาเป็นภาษาไทย

	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n)		ค่าเฉลี่ย (M)		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
	มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson (1997)	มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ผู้วิจัยพัฒนาเป็นภาษาไทย	มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson (1997)	มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ผู้วิจัยพัฒนาเป็นภาษาไทย	มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำของ Gudjonsson (1997)	มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ผู้วิจัยพัฒนาเป็นภาษาไทย
การคล้อยตามสิ่งชี้นำ						
การคล้อยตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 1	83	119	4.5	4.5	3.6	3.1
การคล้อยตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 2	83	119	5.5	7.5	4.0	3.5
การเปลี่ยนคำตอบ	83	119	3.0	6.0	3.0	2.9
การคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม	83	119	7.5	10.5	5.3	5.0

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวธัญธิกา บุญธรรม เกิดเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2531 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียน สาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 จากนั้นเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2555

